Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (åttonde avdelningen)

den 26 maj 2016*

”Statligt stöd — Forskning på oljeområdet — Underförstådd och obegränsad statlig garanti till förmån för Institut français du pétrole (IFP) genom att det beviljats ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag (EPIC) — Fördel — Presumtion att en fördel föreligger”

I de förenade målen T-479/11 och T-157/12,

Republiken Frankrike, inledningsvis företrädd av E. Belliard, G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha och J. Gstalter, därefter av E. Belliard, G. de Bergues, J. Gstalter och S. Menez, därefter av G. de Bergues, S. Menez, D. Colas och J. Bousin, och slutligen av G. de Bergues, D. Colas och J. Bousin, samtliga i egenskap av ombud,

sökande i mål T-479/11,

IFP Énergies nouvelles, Rueil-Malmaison (Frankrike), inledningsvis företrädd av advokaterna É. Morgan de Rivery och A. Noël-Baron, därefter av advokaterna É. Morgan de Rivery och E. Lagathu,

sökande i mål T-157/12,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av B. Stromsky, D. Grespan och K. Talabér-Ritz, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan enligt artikel 263 FEUF om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2012/26/EU av den 29 juni 2011 om det statliga stöd C 35/08 (f.d. NN 11/08) som Frankrike har genomfört till förmån för den offentliga institutionen Institut Français du Pétrole (IFP) (EUT L 14, 2012, s. 1),

meddelar

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen),

sammansatt av ordföranden D. Gratsias samt domarna M. Kancheva och C. Wetter (referent),

justitiesekreterare: handläggaren L. Grzegorczyk,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 8 oktober 2015,

följande

* Rättegångsspråk: franska.

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Sökandena Republiken Frankrike och IFP Énergies nouvelles (nedan kallad IFPEN), som före den 13 juli 2010 kallades Institut français du pétrole, har yrkat att tribunalen ska ogiltigförklara kommissionens beslut 2012/26/EU av den 29 juni 2011 om det statliga stöd C 35/08 (f.d. NN 11/08) som Frankrike har genomfört till förmån för den offentliga institutionen Institut Français du Pétrole (IFP) (EUT L 14, 2012, s. 1) (nedan kallat det angripna beslutet), i sin helhet.

2 IFPEN är en offentlig forskningsinstitution som ansvarar för tre uppgifter av allmänintresse, nämligen forskning och utveckling inom områdena för råolje- och gasprospektering, raffineringsteknik samt petrokemisk teknik, utbildning av ingenjörer och tekniker, samt information och dokumentation för dessa sektorer (skäl 14 i det angripna beslutet).

3 Dessutom innehar IFPEN direkt eller indirekt kontrollen över tre kommersiella företag, Axens, Beicip-Franlab och Prosernat, som IFPEN har ingått exklusiva forsknings- och licensavtal med.

4 Fram till år 2006 hade IFPEN formen av en privaträttslig juridisk person, som i enlighet med nationella franska bestämmelser stod under den franska regeringens ekonomiska och finansiella kontroll. Enligt loi no 2005-781, du 13 juillet 2005, de programme fixant les orientations de la politique énergétique (lag nr 2005-781 av den 13 juli 2005 om program för fastställande av riktlinjerna för energipolitiken) (JORF av den 14 juli 2005, s. 11570), omvandlades IFPEN, med verkan från och med den 6 juli 2006, till en offentligrättslig juridisk person, närmare bestämt till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag (établissement public à caractère industriel et commercial – EPIC) (skälen 21–23 i det angripna beslutet).

5 Det framgår av handlingarna i målet att denna omvandling motiverades av de franska myndigheternas önskan att samordna IFPEN:s art och funktionssätt med dess finansieringssätt. Eftersom IFPEN huvudsakligen finansierades med budgetanslag, hade omvandlingen till syfte att minska gapet mellan institutionens privaträttsliga ställning och den omständigheten att en stor del av dess resurser härrörde från det offentliga. Vidare skedde denna omvandling som ett led i processen för att göra franska forskningsinstitutioners ställning mer enhetlig.

6 Vad beträffar den rättsliga ställningen för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag i fransk rätt, ska det påpekas att dessa institutioner utgör en kategori av offentligrättsliga juridiska personer som bedriver verksamhet av ekonomisk art. De utgör juridiska personer som är skilda från staten och är ekonomiskt oberoende samt har särskilda tilldelade befogenheter, vilka vanligtvis innefattar utövandet av ett eller flera uppdrag av allmänintresse. Enligt fransk rätt omfattas offentligrättsliga juridiska personer inte av de allmänna insolvensförfarandena i kraft av den allmänna principen om att offentliga tillgångar inte kan utmätas. Att insolvensförfaranden inte är tillämpliga på offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag har bekräftats i rättspraxis från franska Cour de cassation (Högsta domstolen) på grundval av loi no 85-98, du 25 janvier 1985, relative au redressement et à la liquidation judiciaire des entreprises (lag nr 85-98 av den 25 januari 1985 om rekonstruktion och likvidation av företag) (JORF av den 26 januari 1985, s. 1097).

7 Särdragen hos den rättsliga ställningen för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag har uppmärksammats av Europeiska kommissionen, vilken i beslut 2010/605/EU av den 26 januari 2010 om det statliga stöd C 56/07 (f.d. E 15/05) som Frankrike har beviljat La Poste (EUT L 274, 2010, s. 1) (nedan kallat La Poste-beslutet) för första gången undersökte denna ställning med hänsyn till reglerna om statligt stöd i Europeiska unionen. I beslutet fastslog kommissionen att offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag, på grund av sin ställning, omfattades av

en underförstådd och obegränsad statlig garanti avseende deras ekonomiska verksamheter som tar offentliga medel i anspråk. Denna slutsats grundade sig på följande omständigheter (skäl 25 i det angripna beslutet och skälen 20–37 i La Poste-beslutet):

— De allmänna insolvensförfarandena är inte tillämpliga på offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag.

— Offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag omfattas däremot av bestämmelserna i loi no 80-539, du 16 juillet 1980, relative aux astreintes prononcées en matière administrative et à l'exécution des jugements par les personnes morales de droit public (lag nr 80-539 av den 16 juli 1980 om administrativa viten och offentligrättsliga juridiska personers verkställighet av domar) (JORF av den 17 juli 1980, s. 1799), och dess tillämpningsföreskrifter. I dessa bestämmelser anges uttryckligen att staten är behörig myndighet för indrivning av skulder från offentliga institutioner. Staten tilldelas omfattande befogenheter, till exempel i fråga om att göra utbetalningar och att skapa tillräckliga resurser. Dessutom fastställs en princip om att staten i sista hand är ansvarig för offentligrättsliga juridiska personers skulder.

— Vid en eventuell upplösning av en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag ska i allmänhet principen om överföring av skulder till staten eller till någon annan offentligrättslig juridisk person tillämpas, så att alla fordringsägare till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag har garantier för att aldrig förlora de fordringar som de har på en sådan institution.

— Offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag skulle kunna ha företräde till ”statliga medel”.

8 I La Poste-beslutet fann kommissionen att den underförstådda och obegränsade statliga garanti som följde av La Postes ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, då den gjorde det möjligt för La Poste att få mer fördelaktiga finansieringsvillkor än vad som skulle ha gällt om företaget enbart hade bedömts utifrån sina egna meriter (skälen 256–300 i La Poste-beslutet).

9 Det var i samband med det förfarande som utmynnade i antagandet av La Poste-beslutet som de franska myndigheterna, under år 2006, underrättade kommissionen om att IFPEN hade omvandlats till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Denna information översändes till kommissionen inom ramen för ett förfarande som inleddes år 2005 och som avsåg granskningen, på grundval av reglerna om statligt stöd, av offentlig finansiering som de franska myndigheterna hade beviljat IFPEN (skälen 1–3 i det angripna beslutet).

10 Kommissionen beslutade då att skilja granskningen av frågan huruvida omvandlingen av IFPEN till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag kunde utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF från granskningen av den offentliga finansieringen av IFPEN. Den 16 juli 2008 avslutade kommissionen granskningen av den offentliga finansiering som hade beviljats IFPEN genom att anta beslut 2009/157/EG om det stöd som Frankrike har genomfört till förmån för koncernen IFP (C 51/05 (ex NN 84/05)) (EUT L 53, 2009, s. 13). Samma dag beslutade kommissionen, genom ett beslut som offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* (EUT C 259, 2008, s. 12) (nedan kallat beslutet att inleda det formella förfarandet), att inleda ett formellt granskningsförfarande avseende den obegränsade statliga garantin till förmån för IFPEN och anmodade berörda parter att inkomma med sina synpunkter.

11 I beslutet att inleda det formella förfarandet påpekade kommissionen bland annat att omvandlingen av IFPEN till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag gav denna institution en fördel, huvudsakligen genom de mer förmånliga finansieringsvillkor som den ansågs åtnjuta på finansmarknaderna. Denna fördel, vilken finansierades med statliga medel, utgjorde enligt

kommissionen statligt stöd i den mening som avses i kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna [107 FEUF] och [108 FEUF] på statligt stöd i form av garantier (EUT C 155, 2008, s. 10) (nedan kallat tillkännagivandet om garantier).

12 De franska myndigheterna framförde sina synpunkter på beslutet genom skrivelse av den 14 oktober 2008. Senare besvarade de även kommissionens kompletterande frågor och lämnade upplysningar om relationerna mellan IFPEN och olika grupper av fordringsägare. Det hölls även ett möte mellan kommissionen och de franska myndigheterna den 20 maj 2010.

13 En konkurrent till Axens, UOP Limited, som är ett brittiskt bolag hemmahörande i Guildford (Förenade kungariket), ingav dessutom sina kommentarer med anledning av beslutet att inleda det formella förfarandet. De franska myndigheterna hade möjlighet att inge sina synpunkter på dessa kommentarer.

14 Den 29 juni 2011 antog kommissionen det angripna beslutet.

15 I det angripna beslutet slog kommissionen, genom att tillämpa samma resonemang som i La Poste-beslutet och även genom att göra ett flertal hänvisningar till nämnda beslut (se bland annat skäl 98 och följande skäl i det angripna beslutet), fast att IFPEN till följd av dess omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag i juli 2006 omfattades av en obegränsad och underförstådd statlig garanti. Kommissionen slog vidare fast att denna garanti innebar en överföring av statliga medel i den mening som avses i punkt 2.1 i tillkännagivandet om garantier, eftersom IFPEN inte betalade några premier för garantin. Enligt kommissionen gynnades på så sätt företaget samtidigt som statliga medel togs i anspråk, eftersom staten avstod från den ersättning som normalt åtföljde garantier. Dessutom ansåg kommissionen att garantin medförde en risk för att statliga resurser kunde komma att tas i anspråk i framtiden för att betala IFPEN:s skulder (skälen 134 och 135 i det angripna beslutet).

16 Vad däremot beträffar IFPEN:s dotterbolag, påpekade kommissionen att dessa, i egenskap av kommersiella bolag, omfattades av de allmänna insolvensförfarandena och att deras fordringsägare inte heller automatiskt kunde ställa dotterbolagens huvudaktieägare till ansvar. Kommissionen drog därav slutsatsen att dessa dotterbolag inte omfattades av den obegränsade statliga garanti som IFPEN omfattades av på grund av sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag (skälen 176 och 177 i det angripna beslutet).

17 Vidare angav kommissionen att den obegränsade statliga garanti som följde av IFPEN:s ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag kunde utgöra statligt stöd, i den mån som den omfattade IFPEN:s ekonomiska verksamhet. Kommissionen beslutade således att begränsa räckvidden av sin granskning av huruvida det förelåg statligt stöd till att enbart omfatta IFPEN:s verksamhet som var av ekonomisk art, till skillnad från dels dotterbolagens verksamhet, som inte omfattades av garantin, dels IFPEN:s icke-ekonomiska verksamhet. Kommissionen angav att IFPEN:s ekonomiska verksamhet var begränsad till verksamhet i form av kontraktsforskning som den bedrev för sina dotterbolags och för tredje mans räkning, till verksamhet i form av tekniköverföring på områdena för den exklusiva verksamhet som bedrevs av dotterbolagen Axens, Prosernat och Beicip-Franlab, samt till verksamhet i form av uthyrning av infrastruktur, tillhandahållande av personal och tillhandahållande av juridiska tjänster till dotterbolagen (skälen 187 och 189–191 i det angripna beslutet).

18 Kommissionen undersökte dessutom bland annat frågan huruvida den aktuella underförstådda och obegränsade garantin gav ”koncernen IFPEN” en selektiv fördel.

19 I det avseendet beslutade kommissionen att först pröva frågan huruvida IFPEN själv hade kunnat dra fördel av den underförstådda och obegränsade statliga garantin och därefter kontrollera huruvida IFPEN hade kunnat överföra denna fördel till sina dotterbolag (skäl 192 i det angripna beslutet).

20 Vad beträffar den fördel som IFPEN eventuellt hade åtnjutit, beslutade kommissionen att undersöka de relationer som denna offentliga institution av industriellt och kommersiellt slag hade med bank- och finansinstitut, leverantörer och kunder (skälen 193 och 194 i det angripna beslutet).

21 Efter avslutad undersökning drog kommissionen slutsatsen att IFPEN inte hade dragit någon verklig ekonomisk fördel av den underförstådda och obegränsade statliga garanti som följde av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag vad beträffar dess relationer med bank- och finansinstitut under perioden från dess omvandling till offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag i juli 2006 till utgången av år 2010 (skäl 199 i det angripna beslutet). Vidare konstaterade kommissionen att garantin hade gett IFPEN en verklig ekonomisk fördel i dess relationer med leverantörerna och kunderna (skälen 203–238 i det angripna beslutet). Slutligen ansåg kommissionen att denna ekonomiska fördel var selektiv, eftersom IFPEN:s konkurrenter, vilka omfattades av de allmänna insolvensförfarandena, inte omfattades av en jämförbar statlig garanti.

22 Vad beträffar en eventuell överföring av den fördel som uppkom för IFPEN till dess privaträttsliga dotterbolag, fann kommissionen, genom att hänvisa till den bedömning av relationerna mellan IFPEN och dessa dotterbolag som gjordes i beslut 2009/157, att dotterbolagen Axens och Prosernat i viss mån hade kunnat åtnjuta den ekonomiska fördel som uppkommit för IFPEN i dess relationer med kunderna. Kommissionen kvalificerade denna fördel som selektiv på grund av att Axens och Prosernats konkurrenter inte hade tillgång till IFPEN:s teknik och mänskliga och materiella resurser på lika förmånliga villkor (skälen 226 och 243–250 i det angripna beslutet).

23 Kommissionen undersökte även huruvida detta statliga stöd var förenligt med beaktande av reglerna i gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation (EUT C 323, 2006, s. 1). Kommissionen drog slutsatsen att det statliga stöd som hade beviljats ”koncernen IFPEN” var förenligt med den inre marknaden under förutsättning att vissa villkor, som anges i det angripna beslutet, var uppfyllda.

24 Artikeldelen i det angripna beslutet är komplex. Nedan återges endast de punkter som är av betydelse för den aktuella tvisten, nämligen följande:

”Artikel 1

1. Den ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag som Frankrike har beviljat [IFPEN] utgör från och med den 7 juli 2006 en obegränsad offentlig garanti (nedan kallad den statliga garantin) för hela dess verksamhet.

2. Den statliga garantins täckning av [IFPEN:s] icke-ekonomiska verksamhet, särskilt utbildningsverksamheten för att få ökade personalresurser med högre skicklighet, den oberoende [forsknings- och utvecklingsverksamheten] för att få ökad kunskap och förståelse samt verksamheten för att sprida forskningsresultat, utgör inte ett statligt stöd enligt artikel 107.1 [FEUF].

3. Den statliga garantins täckning av den verksamhet för tekniköverföring som bedrivs av [IFPEN] på de områden som föreskrivs i det exklusiva avtal om utveckling, saluföring och användande som ingåtts med dess dotterbolag Beicip-Franlab utgör inte ett statligt stöd enligt artikel 107.1 [FEUF].

4. Den statliga garantins täckning av den verksamhet för tekniköverföring som bedrivs av [IFPEN] på de områden som föreskrivs i de exklusiva avtal som ingåtts med dess dotterbolag Axens och Prosernat enligt artikel 3.1 i [beslut 2009/157] utgör ett statligt stöd enligt artikel 107.1 [FEUF].

5. Den statliga garantins täckning av det tillhandahållande av kontraktsforskning och tjänster som bedrivs av [IFPEN], både för tredje mans och för dotterbolagens räkning, utgör ett statligt stöd enligt artikel 107.1 [FEUF].

…

Artikel 3

Under perioden från den 7 juli 2006 till den 31 december 2009 har den statliga garantins täckning av den ekonomiska verksamhet som anges i artikel 1.4 och 1.5 i detta beslut utgjort ett stöd som är förenligt med den inre marknaden.

Artikel 4

Från och med den 1 januari 2010 och fram till dess att de exklusiva avtal mellan [IFPEN] och dess dotterbolag Axens och Prosernat som anges i artikel 3.1 i beslut [2009/157] löper ut utgör den statliga garantins täckning av den ekonomiska verksamhet som anges i artikel 1.4 i detta beslut ett stöd som är förenligt med den inre marknaden, under förutsättning att de villkor som anges i artiklarna 5 och 6 i detta beslut uppfylls.

Artikel 5

1. Den årliga finansiella rapport som anges i artikel 4.2 i beslut [2009/157] ska förutom de uppgifter som redan nämnts i artikel 5.1 i det beslutet innehålla de uppgifter som räknas upp i punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel.

2. Den årliga finansiella rapporten omfattar beloppet, räntan och avtalsvillkoren för de lån som tecknas av [IFPEN] under den aktuella årliga perioden, samt en värdering av bruttoekvivalenten-subventionen av den eventuella ersättning för [den ränta] som är knutna till den statliga garantin, med förbehåll om det läggs fram bevis på att dessa låneavtal överensstämmer med normala marknadsvillkor i jämförelse med dem som [IFPEN] fick före ändringen av dess juridiska ställning [eller] på grundval av en mer exakt metod som på förhand godkänts av kommissionen.

3. Den årliga finansiella rapporten omfattar beloppet på de varor och [tjänster] som [IFPEN] köper hos leverantörer för att tillhandahålla de ekonomiska tjänster som anges i artikel 1.4 och 1.5 i detta beslut under den aktuella årliga perioden, samt en värdering av den högsta möjliga [brutto]ekvivalenten-subventionen som följer av en mer gynnsam värdering från leverantörerna av risken för att företaget inte betalar sina skulder. Den här värderingen ska göras med tillämpning av en schablonränta på 2,5 procent av beloppet på de inköp som görs och på grundval av en mer exakt metod som på förhand godkänts av kommissionen.

4. Den årliga finansiella rapporten omfattar beloppet på den ekonomiska verksamhet som anges i artikel 1.4 och 1.5 i detta beslut och som bedrivs av [IFPEN] under den aktuella årliga perioden, samt en värdering av den högsta möjliga bruttoekvivalenten-subventionen som följer av avsaknaden av betalning av en premie som motsvarar en fullgörandegaranti eller åtminstone en garanti om bästa vilja som erbjuds mottagarna av dessa ekonomiska tjänster. Den här värderingen ska göras med tillämpning av en schablonränta på 5 procent av beloppet på de tjänster som tillhandahålls [eller] på grundval av en mer exakt metod som på förhand godkänts av kommissionen.

Artikel 6

1. Det totala beloppet på de offentliga medel som anslås [IFPEN:s] verksamhet på Axens och Prosernats exklusiva verksamhetsområden, inklusive den högsta möjliga effekten av den statliga garantin beräknad enligt artikel 5.2, 5.3 och 5.4 i detta beslut måste vara lägre än den högsta tillåtna stödnivån enligt gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation.

2. Om det tak som anges i punkt 1 i denna artikel överskrids ska det överskjutande stödet i förekommande fall betalas tillbaka av det berörda dotterbolaget Axens eller Prosernat till [IFPEN].

Artikel 7

Från och med den 1 januari 2010 utgör den statliga garantins täckning av den ekonomiska verksamhet som anges i artikel 1.5 statligt stöd som är förenligt med den inre marknaden under förutsättning att de villkor som anges i artikel 8 i detta beslut uppfylls.

Artikel 8

1. Den verksamhet för kontraktsforskning och tillhandahållande av tjänster som utförs av [IFPEN] och som anges i artikel 1.5 i detta beslut ska förbli sekundär till den primära oberoende [offentliga] forskningsverksamheten.

…

3. Frankrike ska varje år överlämna en rapport om den verksamhet för kontraktsforskning och tillhandahållande av tjänster som bedrivs av [IFPEN] till kommissionen där andelen för det belopp som anslås för denna verksamhet i [IFPEN:s] budget för sin oberoende offentliga forskningsverksamhet ska anges.

Artikel 9

1. De franska myndigheterna och [IFPEN] ska för varje åtgärd [in]föra följande formulering i finansieringsavtalet (för varje instrument som omfattas av ett avtal):

‘Emissionen/programmet/lånet omfattas inte av någon form av direkt eller indirekt statlig garanti. Vid insolvens är staten inte skyldig att infria [IFPEN:s] skuld.’

2. De franska myndigheterna ska införa en liknande formulering som utesluter statens ansvar i alla avtal om det tillhandahållande av kontraktsforskning eller tjänster som anges i artikel 1.5 i detta beslut.

3. De franska myndigheterna ska införa en liknande formulering som utesluter [IFPEN:s] och statens ansvar i alla avtal som medför en fordran och som ingås av aktiebolagen Axens, Beicip-Franlab och Prosernat.

4. [IFPEN] ska avstå från att utfärda alla former av säkerheter, växelborgen, garantier, avsiktsförklaringar eller besked om avskrivning till förmån för aktiebolagen Axens, Beicip-Franlab och Prosernat som inte uppfyller de normala marknadsvillkoren.

…”

Förfarandet och parternas yrkanden

25 Republiken Frankrike väckte, genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 9 september 2011, talan avseende det angripna beslutet, vilken registrerades under målnummer T-479/11.

26 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 29 december 2011 ansökte UOP, inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 115.1 i tribunalens rättegångsregler av den 2 maj 1991, om att få intervenera i målet till stöd för kommissionens yrkanden.

27 Republiken Frankrike ingav sitt skriftliga yttrande avseende denna interventionsansökan genom handling som inkom till tribunalens kansli den 10 januari 2012. Kommissionen inkom inte med något yttrande.

28 Genom beslut av den 25 januari 2012 avslog tribunalen (sjätte avdelningen) UOP:s interventionsansökan.

29 IFPEN väckte, genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 5 april 2012, talan som registrerades under målnummer T-157/12.

30 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 31 juli 2012 ansökte UOP, inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 115.1 i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991, om att få intervenera i målet till stöd för kommissionens yrkanden.

31 IFPEN och kommissionen ingav sina skriftliga yttranden avseende denna interventionsansökan genom handlingar som inkom till tribunalens kansli den 21 september 2012.

32 Genom beslut av den 23 november 2012 avslog tribunalen (sjätte avdelningen) UOP:s interventionsansökan.

33 I samband med att sammansättningen av tribunalens avdelningar ändrades, förordnades referenten att tjänstgöra på åttonde avdelningen, och målen T-479/11 och T-157/12 tilldelades följaktligen denna avdelning.

34 Genom beslut av den 2 december 2013 vilandeförklarade ordföranden på tribunalens åttonde avdelning, efter att ha hört parterna, målen T-479/11 och T-157/12 i avvaktan på att domstolen skulle avgöra mål C-559/12 P, Frankrike/kommissionen.

35 Efter avkunnandet av domen av den 3 april 2014, Frankrike/kommissionen (C-559/12 P, EU:C:2014:217) (nedan kallad domen La Poste), anmodade tribunalen dels Republiken Frankrike och kommissionen att inkomma med yttranden avseende vilka konsekvenser den domen borde få för talan i mål T-479/11, dels IFPEN och kommissionen att inkomma med yttranden avseende vilka konsekvenser nämnda dom borde få för talan i mål T-157/12.

36 Republiken Frankrike, IFPEN och kommissionen inkom med sina yttranden genom skrivelser av den 5 maj 2014.

37 På grundval av referentens rapport, beslutade tribunalen (åttonde avdelningen) den 8 september 2015 att inleda den muntliga delen av förfarandet i målen T-479/11 och T-157/12.

38 Ordföranden på tribunalens åttonde avdelning beslutade den 8 september 2015, efter att ha hört parterna, att förena målen T-479/11 och T-157/12 vad gäller den muntliga delen av förfarandet samt domen.

39 Parterna i de förenade målen utvecklade respektive talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 8 oktober 2015.

40 Republiken Frankrike och IFPEN har yrkat att tribunalen ska

— ogiltigförklara det angripna beslutet i dess helhet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

41 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— ogilla talan, och

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

42 I mål T-479/11 har Republiken Frankrike åberopat tre grunder till stöd för sin talan.

43 Den första grunden avser att artikel 107.1 FEUF åsidosattes, genom att kommissionen inte styrkte att det förelåg statligt stöd. Inom ramen för denna grund har Republiken Frankrike fokuserat på frågorna om den bevisbörda och de beviskrav som krävs i fråga om statligt stöd och den har anfört argument, uppdelade i tre delgrunder. Genom dessa delgrunder har Republiken Frankrike först gjort gällande att kommissionen inte konkret styrkte att det förelåg en underförstådd och obegränsad garanti som följde av ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, vidare att kommissionen inte lade fram tillräcklig bevisning för att styrka att det förelåg en fördel för IFPEN och slutligen att kommissionen inte styrkte att en överföring av statliga medel var knuten till fördelen.

44 Som andra grund har Republiken Frankrike gjort gällande att kommissionen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna när den fann att IFPEN, genom sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, omfattades av en underförstådd och obegränsad statlig garanti.

45 Slutligen avser den tredje grunden att artikel 107.1 FEUF åsidosattes, genom att kommissionen missuppfattade begreppet selektiv fördel. Genom denna grund, vilken är uppdelad i två delgrunder, har Republiken Frankrike hävdat att kommissionen felaktigt slog fast att en garanti, om det antogs vara styrkt att en sådan förelåg, gav IFPEN en fördel, både i dess relationer med leverantörer och kunder, och i dess relationer med bank- och finansinstitut. Vidare har Republiken Frankrike, i andra hand, ifrågasatt kommissionens slutsatser om att fördelen överfördes till IFPEN:s privaträttsliga dotterbolag Axens och Prosernat.

46 I mål T-157/12 har IFPEN åberopat fem grunder till stöd för sin talan.

47 Den första grunden avser åsidosättande av subsidiaritetsprincipen och principen om begränsad befogenhet, vilka fastställs i artikel 5 FEU och i artikel 2 FEUF. Genom denna grund har IFPEN i huvudsak ifrågasatt kommissionen slutsats att det i fransk rätt finns en underförstådd och obegränsad statlig garanti, som följer av begreppet offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag.

48 Som andra grund har det gjorts gällande att artikel 107.1 FEUF åsidosattes, genom att kommissionen inte styrkte att det förelåg en verklig ekonomisk fördel för IFPEN och dess dotterbolag. Genom denna grund, vilken är uppdelad i tre delgrunder, har IFPEN först hävdat att kommissionen inte lyckades, i enlighet med de beviskrav som har fastställts i rättspraxis, styrka att det förelåg en verklig ekonomisk fördel för IFPEN till följd av den aktuella garantin, särskilt vad beträffar dess relationer med leverantörerna och med kunderna. Vidare har IFPEN hävdat att kommissionen inte styrkte att den ekonomiska fördelen överfördes till dess privaträttsliga dotterbolag Axens och Prosernat. Slutligen anser IFPEN att det inte finns ett tillräckligt samband mellan den ekonomiska fördelen och den överföring av statliga medel som följer av den aktuella garantin.

49 IFPEN har som tredje grund gjort gällande att tillkännagivandet om garantier eller, alternativt, artikel 107.1 FEUF åsidosattes. Genom denna grund har IFPEN i huvudsak hävdat att punkt 1.2 i tillkännagivandet om garantier inte kan tolkas så, att den bekräftar att det finns en automatisk koppling mellan att, å ena sidan, på grund av lagstiftningen och stadgarna inte kunna bli föremål för ett konkursförfarande och, å den andra sidan, åtnjuta mer förmånliga finansieringsvillkor på marknaderna, vilket utgör en selektiv fördel.

50 Den fjärde grunden avser att kommissionen gjorde en oriktig bedömning vid fastställandet av storleken på den fördel som IFPEN beviljades. Genom denna grund, vilken är uppdelad i två delgrunder, har IFPEN, för det första, bestritt att det var relevant att använda factoring och fullgörandegarantier eller garantier om bästa vilja för att beräkna storleken på den fördel som IFPEN påstods åtnjuta genom den aktuella garantin i sina relationer med leverantörerna och kunderna. För det andra har IFPEN hävdat att kommissionen felbedömde nivån på det statliga stöd som påstods ha identifierats både för IFPEN och för dess dotterbolag.

51 IFPEN har slutligen som femte grund hävdat att proportionalitetsprincipen åsidosattes. Genom denna grund har IFPEN i huvudsak gjort gällande att konsekvenserna av att det fastslås att det föreligger en underförstådd och obegränsad statlig garanti till förmån för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag som utgör statligt stöd, bland annat skyldigheten att på förhand anmäla stödet och andra skyldigheter som IFPEN och Republiken Frankrike har ålagts, är oproportionerliga.

52 Det framgår av en granskning av de grunder som Republiken Frankrike och IFPEN har åberopat, och av kommissionens bemötande av dessa grunder, att förevarande mål särskilt avser två frågor.

53 Till att börja med uppkommer frågan huruvida det i fransk nationell rätt finns en underförstådd och obegränsad statlig garanti till förmån för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag som följer av sådana institutioners ställning och som särskilt beror på att de inte omfattas av de allmänna insolvensförfarandena.

54 Efter att ha blivit tillfrågade av tribunalen om vilka konsekvenser domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), borde få för deras talan, har sökandena emellertid, genom sina skrivelser av den 5 maj 2014, frånfallit grunderna avseende huruvida det finns en underförstådd och obegränsad statlig garanti som följer av begreppet offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag.

55 Därefter ankommer det på tribunalen, eftersom det i förevarande mål inte har ifrågasatts att det finns en underförstådd och obegränsad statlig garanti som följer av ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, att pröva huruvida kommissionen gjorde en riktig bedömning när den fastslog att denna garanti utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. I det avseendet ska det i första hand prövas huruvida denna garanti gav IFPEN en selektiv fördel, som är ett av rekvisiten för statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Vid prövningen av denna fråga ska tribunalen beakta att det, till följd av domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), går att fastställa att det föreligger en sådan fördel genom en presumtion.

56 Alla de andra frågor som sökandena har tagit upp i respektive talan, nämligen först frågan huruvida den fördel som uppstod för IFPEN överfördes till dess privaträttsliga dotterbolag, därefter frågan huruvida det föreligger ett samband mellan denna fördel och den överföring av statliga medel som följer av den aktuella garantin och slutligen frågan huruvida de skyldigheter som kommissionen ålade Republiken Frankrike är proportionerliga, utgår från antagandet att det föreligger en fördel som IFPEN själv åtnjöt genom den statliga garanti som följer av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. De grunder som avser ovannämnda frågor ska därför anses vara subsidiära i förhållande till de frågor som avser huruvida det föreligger en fördel för IFPEN.

De grunder som avser åsidosättande av artikel 107.1 FEUF och huruvida det föreligger en fördel för IFPEN och beräkningen av denna fördel

57 Den andra grundens första del och den fjärde grunden i mål T-157/12, samt den första grundens andra del och den tredje grundens första del i mål T-479/11, avser i huvudsak frågan huruvida det föreligger en fördel som IFPEN har fått genom den statliga garanti som följer av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och, i mindre omfattning, hur storleken på denna fördel ska beräknas.

58 De argument som sökandena har anfört inom ramen för ovannämnda grunder avser, nästan uteslutande, den selektiva fördel som IFPEN påstods åtnjuta genom den aktuella garantin i sina relationer med leverantörerna och kunderna, och mer specifikt den metod som kommissionen valde för att visa denna fördel och den bevisning som lades fram för att styrka att den förelåg. Republiken Frankrike har dock, om än i andra hand, även bestritt vissa av kommissionens påpekanden avseende den fördel som skulle kunna uppkomma i relationerna mellan IFPEN och bank- och finansinstituten.

59 I det följande kommer tribunalen därför att först pröva de argument som avser den fördel som uppstått i relationerna mellan IFPEN och dess leverantörer och kunder, och därefter den fördel som skulle kunna uppstå i relationerna mellan IFPEN och bank- och finansinstituten.

Fördelen vad beträffar relationerna mellan IFPEN och dess leverantörer och kunder

60 För det första har IFPEN och Republiken Frankrike i huvudsak gjort gällande att kommissionen inte lyckades, i enlighet med de beviskrav som har fastställts i rättspraxis, styrka att det förelåg en ekonomisk fördel som IFPEN åtnjöt genom den aktuella garantin.

61 Sökandena har framhållit att kommissionen, för att styrka att det föreligger en fördel, vilket utgör ett av rekvisiten för statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, åtminstone ska styrka att den undersökta åtgärden har eller kan ha följder för konkurrensen. De har hävdat att även om kommissionens bedömning kan vara framåtblickande, får den inte vara helt hypotetisk, utan ska tvärtom göra det möjligt att fastställa en fördel och förvissa sig om att denna har negativa följder för konkurrensen.

62 Styrkandet av att det föreligger en fördel i IFPEN:s relationer med leverantörerna och kunderna grundar sig dock på antaganden som inte stöds av någon bevisning. I synnerhet har kommissionen inte lagt fram något vittnesmål från en leverantör eller en kund och den har än mindre styrkt att leverantörer och kunder normalt och systematiskt på förhand utgår från att en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag inte kan bli föremål för ett insolvensförfarande. Vad beträffar relationerna mellan IFPEN och kunderna har sökandena dessutom påpekat att vissa avsnitt i motiveringen i det angripna beslutet är oklara eller rentav obegripliga.

63 Sökandena har därav dragit slutsatsen att kommissionen inte iakttog sina skyldigheter i fråga om utredning när den resonerade på grundval av antaganden i stället för att söka efter eventuella konkreta bevis hos IFPEN:s leverantörer och kunder för de beteenden som de klandrades för.

64 För att bemöta dessa argument har kommissionen först gjort gällande att den enligt rättspraxis, särskilt domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), inte behöver visa de konkreta eller verkliga följderna av åtgärden för att styrka att det föreligger stöd. Kommissionen har vidare hävdat att när det är fråga om stödordningar kan den, enligt rättspraxis, begränsa sig till att granska de allmänna särdragen i en ordning för att kontrollera om den innehåller inslag av stöd, utan att behöva precisera fördelen i varje enskilt fall. Slutligen har kommissionen hävdat att den gjorde en beräkning i det angripna beslutet och inte ägnade sig åt att styrka fördelen.

65 För det andra har sökandena ifrågasatt den metod som kommissionen valde för att uppskatta storleken på den fördel som den aktuella garantin gav IFPEN i dess relationer med leverantörerna och kunderna. De har särskilt hävdat att factoring och fullgörandegarantier eller garantier om bästa vilja, som kommissionen valde som jämförelseindikatorer, inte är relevanta för att göra en sådan uppskattning.

66 Vad beträffar relationerna mellan IFPEN och leverantörerna, har sökandena i huvudsak hävdat att kommissionen, genom att använda factoring för att avgöra om leverantörerna gör en mer gynnsam bedömning av kreditrisken hos en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, och särskilt hos IFPEN själv, missuppfattade factoringtjänsters art och funktionssätt samt skälen till att

företagen eventuellt använder sig av sådana tjänster. Enligt sökandena är slutsatserna i det angripna beslutet motstridiga och motsägs dessutom av objektiva uppgifter som de franska myndigheterna lämnade till kommissionen under det formella förfarandet. I motsats till vad kommissionen konstaterade i det angripna beslutet steg slutligen de priser som IFPEN:s leverantörer tillämpade under den aktuella perioden.

67 Vad vidare beträffar relationerna mellan IFPEN och kunderna, har sökandena i huvudsak uppgett att fullgörandegarantier inte används inom forskningssektorn och att de dessutom innebär en skyldighet att nå ett visst resultat och därför inte kan jämföras med en garanti om bästa vilja, vilken innebär en skyldighet att använda vissa medel. Inom ramen för sina avtalsförhållanden är dessutom IFPEN redan bunden av en sådan skyldighet att använda vissa medel, vilken skyldighet har ett fastställt tak enligt avtal, och IFPEN behöver följaktligen inte inräkna en ytterligare premie som motsvarar en statlig garanti i de kostnader som ligger till grund för beräkningen av priset på dess tjänster gentemot kunderna. Enligt sökandena leder slutligen det resonemang som kommissionen valde med nödvändighet till den uppenbart felaktiga slutsatsen att staten, om ett avtal som IFPEN har ingått med en av sina kunder inte fullgörs, skulle ersätta kunden för detta avtalsbrott, även om det inte berodde på IFPEN:s insolvens.

68 Kommissionen har bestritt sökandenas argument genom att åberopa argument som i huvudsak återger de synpunkter som angavs i det angripna beslutet. Vid förhandlingen framhöll kommissionen att användningen av ett ”resonemang i termer av kostnad för att täcka motsvarande risk” vid uppskattningen av värdet på den fördel som IFPEN hade kunnat dra av den aktuella garantin var motiverad av de svårigheter som kommissionen hade varit tvungen att övervinna vid genomförandet av denna uppskattning, svårigheter som bland annat berodde på att det på marknaden inte finns någon tjänst som kan jämföras med en garanti mot risken för insolvens och som marknadsförs som sådan.

69 Innan tribunalen prövar dessa argument, ska det erinras om att fyra villkor måste vara uppfyllda för att en åtgärd som vidtas gentemot ett företag ska anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. För det första måste det röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra måste denna åtgärd kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna. För det tredje ska åtgärden medföra fördelar uteslutande för vissa företag eller vissa verksamhetssektorer. För det fjärde ska åtgärden snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen (se dom av den 29 september 2000, CETM/kommissionen, T-55/99, EU:T:2000:223, punkt 39 och där angiven rättspraxis; se även, för ett liknande resonemang, dom av den 23 mars 2006, Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, punkterna 38 och 39 och där angiven rättspraxis).

70 Begreppet stöd omfattar inte enbart konkreta förmåner utan även åtgärder vilka på olika sätt minskar de utgifter som normalt belastar ett företags budget och vilka därigenom, utan att det är fråga om subventioner i strikt bemärkelse, är av samma beskaffenhet och har identiskt lika effekter. Även åtgärder som, oavsett form, direkt eller indirekt kan gynna företag, liksom åtgärder som kan anses ge det mottagande företaget ekonomiska fördelar som det inte skulle ha erhållit enligt normala marknadsmässiga villkor, ska således anses utgöra stöd (se dom av den 3 april 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 94 och där angiven rättspraxis).

71 Vidare ska det erinras om att det ankommer på kommissionen att styrka att det föreligger ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 september 2007, Olympiaki Aeroporia Ypiresies/kommissionen, T-68/03, EU:T:2007:253, punkt 34). Enligt rättspraxis är kommissionen i det avseendet, för att kontrollera huruvida det stödmottagande företaget har fått en ekonomisk fördel som det inte skulle ha fått enligt normala marknadsmässiga villkor, skyldig att göra en fullständig analys av samtliga relevanta omständigheter i den omtvistade transaktionen och dess sammanhang. Denna analys innefattar det stödmottagande företagets situation och situationen på den aktuella marknaden (dom av den 6 mars 2003,

Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land Nordrhein-Westfalen/kommissionen, T-228/99 och T-233/99, EU:T:2003:57, punkt 251, och dom av den 3 mars 2010, Bundesverband deutscher Banken/kommissionen, T-163/05, EU:T:2010:59, punkt 37).

72 Vad beträffar bevisning på området för statligt stöd, är kommissionen enligt fast rättspraxis skyldig att utföra granskningsförfarandet av de ifrågasatta åtgärderna på ett omsorgsfullt och opartiskt sätt för att, då det slutgiltiga beslutet antas där det slås fast att det föreligger statligt stöd och i förekommande fall att stödet är oförenligt eller olagligt, förfoga över så kompletta och tillförlitliga uppgifter som möjligt för detta ändamål (se dom av den 3 april 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 63 och där angiven rättspraxis).

73 När det slutligen gäller gränserna för domstolsprövningen av det angripna beslutet mot bakgrund av artikel 107.1 FEUF, framgår det av rättspraxis att begreppet statligt stöd, såsom det definieras i den bestämmelsen, är av juridisk beskaffenhet och ska tolkas utifrån objektiva kriterier. Av denna anledning ska unionsdomstolen, i princip och med beaktande av såväl de konkreta omständigheterna i målet som den tekniska eller komplicerade karaktären på de bedömningar som kommissionen har gjort, göra en fullständig prövning i frågor som avser huruvida en åtgärd faller inom tillämpningsområdet för artikel 107.1 FEUF (se dom av den 2 mars 2012, Nederländerna/kommissionen, T-29/10 och T-33/10, EU:T:2012:98, punkt 100 och där angiven rättspraxis).

74 Domstolen har förvisso även slagit fast att domstolsprövningen avseende huruvida en åtgärd omfattas av tillämpningsområdet för artikel 107.1 FEUF är begränsad när kommissionens bedömning är av teknisk eller komplicerad art. Det ankommer emellertid på tribunalen att avgöra om så är fallet (se dom av den 2 mars 2012, Nederländerna/kommissionen, T-29/10 och T-33/10, EU:T:2012:98, punkt 101 och där angiven rättspraxis).

75 Kommissionen har i det avseendet ett stort utrymme för skönsmässig bedömning som innefattar ekonomiska bedömningar som ska göras i ett unionssammanhang. Detta innebär emellertid inte att unionsdomstolen ska avhålla sig från att pröva kommissionens tolkning av de ekonomiska uppgifterna. Det följer av domstolens praxis att unionsdomstolen inte bara ska pröva huruvida de bevis som åberopats är materiellt riktiga, tillförlitliga och samstämmiga, utan även huruvida dessa bevis utgör samtliga relevanta uppgifter som ska beaktas för att bedöma en komplicerad situation och huruvida de kan ligga till grund för de slutsatser som dragits (se dom av den 2 mars 2012, Nederländerna/kommissionen, T-29/10 och T-33/10, EU:T:2012:98, punkt 102 och där angiven rättspraxis).

76 Det är mot bakgrund av dessa principer som det angripna beslutet ska prövas.

77 Sökandenas argument avser den analys som kommissionen gjorde i kapitel 7.1.4 i det angripna beslutet, med rubriken ”Förekomsten av en selektiv fördel för koncernen [IFPEN]”, där kommissionen prövade dels frågan huruvida eventuella fördelar uppstod till följd av den aktuella garantin för IFPEN själv, dels frågan huruvida dessa eventuella fördelar kunde överföras till IFPEN:s dotterbolag (skäl 192 i det angripna beslutet).

78 Vad beträffar den selektiva fördel som IFPEN själv åtnjöt genom den aktuella garantin, redogjorde kommissionen i skälen 193 och 194 i det angripna beslutet genast för det tillvägagångssätt som den avsåg att tillämpa för att fastställa att den förelåg. Kommissionen påpekade bland annat att den, i beslutet att inleda det formella förfarandet, hade angett att IFPEN kan dra fördel av sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag främst genom mer förmånliga finansieringsvillkor på kapitalmarknaderna. Eftersom den underförstådda och obegränsade statliga garanti som följer av IFPEN:s ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag ”vid [IFPEN:s] underlåtenhet gäller … alla [dess] fordringar, det vill säga inte endast finansiella fordringar [som den kunde ha gentemot institutionella fordringsägare] utan även … kommersiella

fordringar eller av någon annan art, särskilt [de] fordringar som innehas av leverantörer (vars fakturor inte har betalats), eller kundfordringar (avseende tjänster som inte har tillhandahållits)”, skulle förekomsten av den fördel som IFPEN fått genom sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag analyseras både vad beträffar dess relationer med bank- och finansinstitut och vad beträffar dess relationer med leverantörer och kunder (skälen 193 och 194 i det angripna beslutet).

79 Kommissionen påpekade därefter i det angripna beslutet, för det första, vad beträffar relationerna mellan IFPEN och bank- och finansinstituten, att även om IFPEN inte omfattades av ett kreditbetyg från ett externt kreditvärderingsinstitut, måste den finansiering som beviljades IFPEN ha omfattats av en bedömning av kreditrisken av fordringsägarna. Kommissionen ansåg att eftersom IFPEN vände sig till kreditmarknaden för att finansiera sina skulder, kunde det inte uteslutas att IFPEN åtnjöt en ekonomisk fördel som var kopplad till att finansmarknaderna i sin värdering tar hänsyn till den roll som garant i sista hand som staten har när det gäller IFPEN:s skulder. Efter att ha granskat villkoren för de lån som IFPEN tog och de erbjudanden om kreditlinjer som IFPEN fick under perioden från dess omvandling till offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag till utgången av år 2010, konstaterade kommissionen att dessa villkor överensstämde med marknadsvillkoren. På grundval av detta drog kommissionen slutsatsen att IFPEN under perioden 2006–2010 inte hade dragit någon verklig ekonomisk fördel av sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag i sina relationer med bank- och finansinstitut. Den uteslöt dock inte att en sådan fördel kunde bli verklighet i framtiden (skälen 195–200 i det angripna beslutet).

80 Vad för det andra beträffar relationerna mellan IFPEN och leverantörerna, ansåg kommissionen att det förekom ett fenomen med prissänkningar som tillämpades av leverantörerna till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och som berodde på att dessa leverantörer gjorde en mer gynnsam bedömning av kreditrisken hos denna institution, eftersom de visste att den var skyddad från risken för likvidation. Vidare försökte kommissionen att beräkna storleken på denna prissänkning för IFPEN med hjälp av en jämförelseindikator, nämligen användandet av factoring. Valet av factoring motiverades av den omständigheten att i avsaknad av en statlig garanti kan en leverantör till IFPEN som vill åtnjuta en jämförbar garanti (det vill säga ha fullständig täckning mot sin avtalsparts kreditrisk) enligt kommissionen använda sig av ett specialiserat kreditinstituts eller ett försäkringsbolags tjänster eller använda ett factoringföretags tjänster som bland sina tjänster bland annat erbjuder sig att täcka kreditrisken. Kommissionen undersökte hur stor ersättningen för factoringtjänsten normalt var och använde den högsta totala avgift som vanligen begärs av factoringföretagen för att beräkna storleken på IFPEN:s fördel. Efter att på grundval av detta ha beräknat värdet på den prissänkning som IFPEN erbjöds av sina leverantörer, drog slutligen kommissionen, i skäl 214 i det angripna beslutet, slutsatsen att denna prissänkning, under perioden från IFPEN:s omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och fram till år 2009, inte kunde vara högre än ett belopp på [*konfidentiella uppgifter har utelämnats*] euro per år. Kommissionen betecknade denna prissänkning som en verklig ekonomisk fördel som IFPEN åtnjöt till följd av den aktuella statliga garantin (skälen 203–215 i det angripna beslutet).

81 Vad för det tredje beträffar relationerna mellan IFPEN och kunderna, angav kommissionen först att IFPEN:s kunder, tack vare den garanti som staten gav IFPEN, var garanterade att IFPEN aldrig skulle försättas i likvidation och följaktligen alltid skulle kunna uppfylla sina avtalsenliga skyldigheter eller, om företaget inte gjorde det, att de skulle få ersättning. En kund, som i avsaknad av den garanti som staten gett IFPEN, vill åtnjuta samma skyddsnivå kommer enligt kommissionen att vara tvungen att teckna en fullgörandegaranti hos en finansiell mellanhand för att försäkra sig mot en upplösning av det avtal som förbinder kunden med IFPEN (skälen 220 och 221 i det angripna beslutet). Vidare ansåg kommissionen att kostnaderna för en sådan garanti motsvarade högst 5 procent av den omsättning som uppstår på grund av den tjänst som täcks och kommissionen försökte att klarlägga vilka tjänster, bland IFPEN:s verksamheter, som skulle omfattas av denna garanti (skälen 223–225 i det angripna beslutet). Slutligen drog kommissionen slutsatsen att under perioden från IFPEN:s omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och fram till år 2009

åtnjöt IFPEN en verklig ekonomisk fördel som bestod av avsaknaden av betalning av en premie som motsvarar en fullgörandegaranti eller åtminstone en garanti om bästa vilja som den kunde ha erbjudit sina kunder för forskningsverksamheten, inklusive dotterbolagen Axens och Prosernat på deras exklusiva områden. Kommissionen redovisade beräkningen av den uppskattade storleken på denna fördel i tabell nr 5 i det angripna beslutet (skälen 216–237 i det angripna beslutet).

82 Mot bakgrund av de ovannämnda avsnitten i det angripna beslutet, konstaterar tribunalen att den metod som kommissionen valde för att fastslå huruvida det förelåg en ekonomisk fördel för IFPEN, som den åtnjöt på grund av sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, bestod i att undersöka den fördel som uppstått i relationerna mellan IFPEN och dess fordringsägare, i förevarande fall bank- och finansinstituten, leverantörerna och kunderna. En sådan metod förutsätter att det undersöks vilken inverkan den aktuella garantin har på dessa relationer och att det fastslås vilket beteende dessa fordringsägare, vilka har rätt att åberopa garantin om ett penningbelopp inte har betalats eller om en annan prestation inte har fullgjorts, kan komma att ha när de känner till denna garanti.

83 Denna metod innebär inte en felaktig rättstillämpning.

84 En garanti utgör nämligen ett accessoriskt åtagande som inte kan bedömas utan beaktande av den skyldighet som den är knuten till. På grund av att den är av denna art kan statens åtagande i form av en garanti inte i sig anses utgöra statligt stöd enligt artikel 107.1 FEUF, utan endast i förbindelse med den skyldighet som utgör grund för åtagandet. Härav följer, såsom kommissionen själv medgav vid förhandlingen, att en underförstådd och obegränsad statlig garanti som följer av ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag inte kan kvalificeras som statligt stöd enbart på grund av att den är gratis.

85 Särdraget hos den garanti som det angripna beslutet avser är att den följer av ställningen för det företag som omfattas av garantin. Den är således inte knuten till någon särskild skyldighet, utan omfattar företagets samtliga skyldigheter.

86 På grund av detta särdrag skulle den garanti som det angripna beslutet avser kunna påverka fordringsägarnas uppfattning om det företag som omfattas av garantin. Om företagets fordringsägare inte har möjlighet att förhandla om villkoren för garantin, kan de ta förekomsten av garantin i beaktande när de förhandlar med detta företag om villkoren i deras egna avtal.

87 Fördelen, i den mening som avses i den rättspraxis som det har hänvisats till i punkterna 69–71 ovan, som följer av en statlig garanti som är knuten till ställningen för det företag som omfattas av garantin uppkommer i relationen mellan detta företag och dess fordringsägare, i förevarande fall bank- och finansinstituten, leverantörerna och kunderna. Fördelen består i att dessa fordringsägare, vilka kan åberopa garantin om ett penningbelopp inte har betalats eller om en annan prestation inte har fullgjorts, ger det företag som omfattas av garantin en mer förmånlig behandling, och på så sätt minskar de kostnader som normalt belastar företagets räkenskaper eller maximerar företagets intäkter.

88 Slutligen framgår det av den rättspraxis som det har hänvisats till i punkt 71 ovan att det, för att kunna dra slutsatsen att det föreligger en fördel i ett enskilt fall, även krävs att den mer förmånliga behandling som fordringsägarna ger det företag som omfattas av garantin samt att företagets kostnader och intäkter som minskar eller ökar genom denna behandling fastställs med beaktande av samtliga relevanta omständigheter i den omtvistade transaktionen och dess sammanhang, vilket innefattar situationen för det företag som omfattas av garantin och situationen på den aktuella marknaden.

89 Övervägandena ovan bekräftar att kommissionen inte gjorde en felaktig rättstillämpning när den, i skälen 193 och 194 i det angripna beslutet, beslutade att det skulle fastslås huruvida den aktuella garantin gav IFPEN en fördel vad beträffar dess relationer med tre grupper bland dess fordringsägare, nämligen bank- och finansinstitut, leverantörer och kunder.

90 Det förekommer däremot stora brister i det sätt på vilket kommissionen tillämpade denna metod i det aktuella fallet, särskilt vad beträffar definitionen av den fördel som IFPEN påstods ha åtnjutit i sina relationer med leverantörerna och kunderna.

91 Vad beträffar relationerna mellan IFPEN och bank- och finansinstituten, definierade nämligen kommissionen den fördel som IFPEN kunde komma i åtnjutande av till följd av den aktuella garantin så, att den bestod i mer förmånliga finansieringsvillkor som IFPEN skulle kunna få på finansmarknaderna.

92 Denna definition av fördelen kan inte kritiseras, eftersom det både i domstolens praxis och i tillkännagivandet om garantier har medgetts att när det föreligger en statlig garanti, däribland en garanti som följer av ställningen för det företag som inte omfattas av de allmänna insolvensförfarandena, får fordringsägare såsom bank- och finansinstitut ge det företag som omfattas av denna garanti en mer förmånlig behandling i form av mer fördelaktiga finansieringsvillkor. Det är i den meningen som förekomsten av den statliga garantin kan leda till en minskning av de kostnader som normalt belastar räkenskaperna för det företag som omfattas av garantin.

93 Det ska dock erinras om att kommissionen i förevarande fall uttryckligen uteslöt att det förelåg en sådan fördel, då den – efter att ha granskat villkoren för de lån som IFPEN tog eller de låneerbjudanden som IFPEN fick, före och efter dess omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag – konstaterade att under perioden från denna omvandling och fram till utgången av år 2010 överensstämde dessa villkor med marknadsvillkoren (skäl 199 i det angripna beslutet).

94 I motsats till vad kommissionen konstaterade beträffande relationerna mellan IFPEN och bank- och finansinstituten, drog kommissionen – vad beträffar relationerna mellan IFPEN och dess leverantörer och kunder – slutsatsen att den aktuella garantin gav IFPEN en ”verklig ekonomisk fördel”. Denna slutsats håller inte vid en närmare prövning. Som kommer att framgå nedan grundar den sig nämligen på ett rent hypotetiskt resonemang, vilket för övrigt brister i klarhet och konsekvens, så till den grad att det angripna beslutet delvis saknar motivering.

95 Vad först beträffar relationerna mellan IFPEN och leverantörerna, framgår det av det angripna beslutet att kommissionen definierade den fördel som IFPEN hade kunnat åtnjuta genom den statliga garanti som följde av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag som en prissänkning som dess leverantörer beviljade IFPEN med vetskap om att denna ställning utgjorde en obegränsad statlig garanti mot den kreditrisk som följer av insolvens.

96 Det framgår nämligen av skäl 203 i det angripna beslutet att det enligt kommissionen förekommer ett fenomen med ”prissänkningar som beror på att avtals[parterna] gör en mer gynnsam bedömning av kreditrisken hos en enhet som de vet är skyddad från risken för likvidation genom sin ställning som offentlig institution”.

97 I skäl 214 i det angripna beslutet fann även kommissionen att ”för driften av sin ekonomiska verksamhet har [IFPEN] åtnjutit en verklig ekonomisk fördel som består i en prissänkning som tillämpas av dess leverantörer och beror på att de gör en mer gynnsam värdering av företagets kreditrisk”.

98 Som IFPEN har anfört framgår det av de påpekanden som gjordes i skäl 203 i det angripna beslutet och av definitionen av fördelen i skäl 214 i nämnda beslut att kommissionen anser att när det föreligger en obegränsad statlig garanti som följer av att institutionen på grund av lagstiftningen inte kan bli föremål för ett allmänt insolvensförfarande, gör leverantörerna i allmänhet en mer förmånlig bedömning av kreditrisken hos den institution som omfattas av denna garanti; att de låter denna mer förmånliga bedömning återspeglas i de priser som denna institution erbjuds och att den prissänkning som därigenom kan observeras med nödvändighet ska tillskrivas denna mer förmånliga bedömning.

99 I det angripna beslutet har dock kommissionen inte åberopat någon uppgift som kan styrka att det finns fog för de tre antaganden som dess resonemang består av. I synnerhet hänvisas det i det angripna beslutet inte till någon uppgift som visar att det på den relevanta marknaden eller i näringslivet i allmänhet förekommer ett fenomen med prissänkningar som leverantörerna beviljar de institutioner som åtnjuter en statlig garanti mot risken för insolvens.

100 De faktiska uppgifter som förekommer i det angripna beslutet motsäger för övrigt kommissionens antaganden. Det framgår nämligen av skäl 70 i det angripna beslutet att ett företag som deltog i det administrativa förfarandet i egenskap av berörd tredje part, nämligen bolaget UOP, som är en konkurrent till Axens, hade uppgett att ”enheten [IFPEN]/Axens kan beviljas förmånliga villkor i förhållande till sina konkurrenter”. Kommissionen tillade att ”[företaget] hänvisar i detta avseende till avtal som [IFPEN] och Axens undertecknat tillsammans och som nämns i beslutet om att inleda förfarandet” och vars existens bekräftades av de franska myndigheterna.

101 I skäl 248 i det angripna beslutet, vilket ingår i den del av beslutet som avser bedömningen av de fördelar som överförts till IFPEN:s privaträttsliga dotterbolag, har dock kommissionen – genom att hänvisa till de avtal som IFPEN och dess dotterbolag tillsammans ingick, vilka omnämns i skäl 70 i det angripna beslutet, och genom att precisera att det rörde sig om avtal om tillhandahållande av transporttjänster för personal som i yrket flyttar mellan olika enheter inom ”koncernen IFPEN” – påpekat att de prisnedsättningar som ”koncernen IFPEN” kunde få inom ramen för dessa avtal beviljades på grund av gemensamma inköp. Även om det antas att leverantörerna hade kunnat sätta ned priserna på de tjänster som de sålde till IFPEN och dess dotterbolag, visade de uppgifter som kommissionen hade samlat in under det formella granskningsförfarandet att det kunde finnas en annan förklaring till denna prissänkning än att det förelåg en obegränsad statlig garanti till förmån för IFPEN.

102 Vad slutligen särskilt beträffar IFPEN:s situation, finns det inget i det angripna beslutet som tyder på att kommissionen prövade, eller ens ställde sig frågan, huruvida leverantörernas uppfattning om IFPEN kunde ha påverkats på något sätt av att denna institution omvandlades till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag eller huruvida IFPEN:s leverantörer behandlade IFPEN mer förmånligt efter dess omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Det angripna beslutet innehåller inte ens någon redogörelse som gör det möjligt att konstatera att kommissionen försökte att utröna huruvida IFPEN:s leverantörer hade kännedom om att dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag kunde tolkas som en statlig garanti mot en risk för insolvens.

103 I det avseendet ska det även påpekas att de franska myndigheterna under det administrativa förfarandet, särskilt i sina skrivelser av den 13 oktober 2008 och den 25 november 2010, påtalade att kommissionens resonemang avseende den påstådda prissänkning som var kopplad till leverantörernas mer förmånliga bedömning av IFPEN:s kreditrisk var teoretiskt och grundades på antaganden. De franska myndigheterna underrättade även kommissionen om att IFPEN:s allmänna köpevillkor inte hade påverkats av att den omvandlades till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och att den genomsnittliga tid inom vilken IFPEN betalade sina skulder till leverantörerna fortfarande var kortare än vad som krävdes enligt de relevanta bestämmelserna i den franska handelslagen. Slutligen hävdade de att det var uteslutet att det förelåg en fördel i IFPEN:s relationer med leverantörerna på grund av den skyldighet om konkurrensutsättning som IFPEN omfattades av.

104 Det var för att bemöta dessa argument som kommissionen, i skäl 203 i det angripna beslutet, konstaterade att de prissänkningar som kunde följa av att IFPEN:s leverantörer konkurrerade skulle skiljas från de prissänkningar som berodde på att leverantörerna gjorde en mer gynnsam bedömning av kreditrisken hos detta företag. I det följande skälet gav kommissionen sig direkt in på att bedöma dessa prissänkningar, genom att ange följande:

”För att beräkna den prissänkning som beror på att leverantörerna gör en mer gynnsam bedömning av kreditrisken hos en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag kommer kommissionen att resonera i termer av kostnad för att täcka motsvarande risk. I avsaknad av en statlig garanti kan en leverantör till [IFPEN] som vill åtnjuta en jämförbar garanti (dvs. ha fullständig täckning mot sin avtals[parts] kreditrisk) använda sig av ett specialiserat kreditinstituts eller ett försäkringsbolags tjänster. En sådan avgift för kreditrisken föreslås t.ex. ofta av företag som är specialiserade på factoring.”

105 Påpekandena i skälen 203 och 204 i det angripna beslutet, jämförda med skäl 214 i nämnda beslut, visar det logiska felet i kommissionens resonemang.

106 Det framgår nämligen av dessa skäl att kommissionen i själva verket endast förutsatte att det hade skett en prissänkning som berodde på att leverantörerna hade gjort en mer gynnsam bedömning av IFPEN:s kreditrisk, utan att kontrollera om detta antagande var riktigt. Vidare ägnade den sig åt att bedöma omfattningen av denna prissänkning med hjälp av en indikator som inte mätte prissänkningen i sig, utan endast värdet av en garanti som den ansåg var jämförbar med den garanti som IFPEN omfattades av. Det var sistnämnda värde som kommissionen, i skäl 214 i det angripna beslutet, fastslog som den verkliga fördel som uppkom för IFPEN på grund av den aktuella garantin. I stället för att styrka att det förelåg en fördel, för att därefter beräkna dess storlek, tillämpade kommissionen ett omvänt resonemang, genom att den drog slutsatsen att fördelen förelåg enbart utifrån den omständigheten att den hade kunnat beräkna fördelen genom att använda jämförelsen.

107 För övrigt ska det konstateras att det tillvägagångssätt som kommissionen valde för att fastställa den fördel som den aktuella garantin gav IFPEN i dess relationer med leverantörerna skiljer sig på ett slående sätt från det tillvägagångssätt som användes för att fastställa fördelen i denna institutions relationer med bank- och finansinstituten. Vad beträffar de sistnämnda försökte nämligen kommissionen att utröna de verkliga följderna av garantin genom att separat undersöka varje lån som IFPEN tog och varje erbjudande om kreditlinjer som den fick efter det att den omvandlats till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, och genom att jämföra villkoren för dessa med villkoren för de lån som togs före denna omvandling. Vad däremot beträffar relationerna med leverantörerna, nöjde sig kommissionen med att tillämpa ett rent hypotetiskt resonemang, samtidigt som den underlåt att kontrollera sina antaganden genom att granska den relevanta marknaden.

108 Av det ovan anförda följer att kommissionen, vad beträffar huruvida det förelåg en fördel som IFPEN hade kunnat åtnjuta genom den aktuella garantin i dess relationer med leverantörerna, inte fullgjorde sin bevisbörda, såsom den definieras i den rättspraxis som det har hänvisats till i punkt 71 ovan. Kommissionen styrkte i synnerhet inte att, när det föreligger en sådan garanti som den aktuella, leverantörerna till det företag som omfattas av denna garanti kunde komma att ge företaget en mer förmånlig behandling, särskilt genom att sänka priserna på sina produkter eller tjänster och genom att på så sätt ge uttryck för deras mer gynnsamma bedömning av företagets kreditrisk. Kommissionen gjorde således en felaktig bedömning när den, i skäl 214 i det angripna beslutet, slog fast att IFPEN hade åtnjutit en verklig ekonomisk fördel som bestod i en prissänkning som tillämpades av dess leverantörer och som berodde på att de gjorde en mer gynnsam värdering av företagets kreditrisk.

109 Med hänsyn till själva definitionen av den fördel som den aktuella garantin kunde ge IFPEN i dess relationer med leverantörerna (se punkterna 95–97 ovan), gjorde kommissionen dessutom skyldig till en felaktig rättstillämpning när den, för att göra en uppskattning av denna fördel, valde att använda factoring utifrån ett ”resonemang i termer av kostnad för att täcka motsvarande risk”, i stället för att undersöka nivåerna på de priser som leverantörerna tillämpade gentemot IFPEN.

110 Av det ovan anförda följer att det saknas anledning att pröva sökandenas argument om att det inte var relevant att använda factoring för att beräkna storleken på den fördel som den aktuella garantin gav IFPEN i dess relationer med leverantörerna. Kommissionen kunde nämligen inte beräkna storleken på en fördel vars förekomst inte alls hade styrkts.

111 Vad vidare beträffar relationerna mellan IFPEN och kunderna framgår det av det angripna beslutet att kommissionen definierade den fördel som IFPEN hade kunnat åtnjuta genom den statliga garanti som följde av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag som avsaknaden av betalning av en premie som motsvarar en fullgörandegaranti eller åtminstone en garanti om bästa vilja som den kunde ha erbjudit sina kunder.

112 Denna definition grundar sig på ett konstaterande som stöds av ett enda vittnesmål av UOP, enligt vilket köparna, på området för överlåtelse av teknik, var särskilt känsliga för de garantier som deras leverantörer kunde erbjuda i fråga om avtalsenligt ansvar och ansvar utanför avtalsförhållanden (skäl 216 i det angripna beslutet). Utifrån detta konstaterande, och efter att ha slagit fast att frågan huruvida den aktuella garantin täckte IFPEN:s ansvar utanför avtalsförhållanden var irrelevant, angav kommissionen följande i skälen 220 och 221 i det angripna beslutet:

”(220)
… [IFPEN:s] kunder [är], med hänsyn till den garanti som staten ger [IFPEN], … garanterade att [IFPEN] aldrig försätts i likvidation och följaktligen alltid kan uppfylla sina avtalsenliga skyldigheter eller om företaget inte gör det att de får ersättning för denna underlåtenhet.

(221)
Vad beträffar … resonemang[et] i skäl 204 och följande när det gäller relationerna med leverantörerna anser kommissionen att en kund som i avsaknad av en statlig garanti … vill åtnjuta samma skyddsnivå kommer att teckna en fullgörandegaranti (på engelska *performance bond*) hos en finansiell mellanhand (t.ex. ett bankinstitut eller ett försäkringsbolag) för att försäkra sig mot en upplösning av det avtal som förbinder kunden med [IFPEN]. Syftet med ett sådant skydd är att garantera kunden ekonomisk ersättning vid en skada som uppstår på grund av underlåtenhet att (helt eller delvis) verkställa avtalet.”

113 I de följande skälen gjorde kommissionen en beräkning av kostnaden för en fullgörandegaranti eller en garanti om bästa vilja och slog fast att en sådan garanti förutsatte en högsta avgift på 5 procent av den omsättning som uppstår på grund av den tjänst som täcks (skälen 223–225 i det angripna beslutet). Kommissionen försökte även att fastställa vilka tjänster, bland IFPEN:s ekonomiska verksamhet, som skulle omfattas av ”en sådan garanti” (skälen 226–235). I skäl 236 i det angripna beslutet konstaterade kommissionen följande:

”… [IFPEN har] för driften av sin ekonomiska verksamhet åtnjutit en verklig ekonomisk fördel som består av avsaknaden av betalning av en premie … motsvarande en fullgörandegaranti [eller åtminstone en garanti om bästa vilja] som den … kunde ha erbjudit sina kunder för forskningsverksamheten, inklusive Axens och Prosernat på deras exklusiva områden. Utan att exakt kunna ange hur stort beloppet på denna fördel är anser kommissionen … med hänsyn till den särskilda karaktären hos den täckta risken att den inte kan överstiga, tjänst för tjänst, år för år, de belopp som återges i Tabell 5 i detta skäl …”

114 Som sökandena har påpekat förutsätter det resonemang som kommissionen tillämpade för att definiera den fördel som IFPEN åtnjöt i relationerna med sina kunder, att kunderna till sådana forskningsinstitut som IFPEN, under normala marknadsvillkor, använder sig av fullgörandegarantier eller garantier om bästa vilja för att skydda sig mot risken för att deras avtalsparter blir insolventa och att IFPEN:s kunder, när det föreligger en sådan garanti som den IFPEN omfattas av, inte längre behöver skaffa sig en sådan garanti eller längre begära att IFPEN ger en sådan garanti. Kommissionens resonemang förutsätter även att det med nödvändighet beror på förekomsten av den statliga garanti som är knuten till IFPEN:s ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag att kunderna avstår från en fullgörandegaranti eller åtminstone en garanti om bästa vilja.

115 I likhet med kommissionens påpekanden beträffande fördelen i relationerna med leverantörerna (se punkt 99 ovan), har dock kommissionen inte lagt fram någon bevisning som kan styrka att det finns fog för de antaganden som dess resonemang består av eller att dessa i vart fall är sannolika. I det angripna beslutet hänvisas det särskilt inte till någon bevisning som kan bekräfta att forskningsinstitutens kunder föregriper risken för avtalspartens insolvens genom att använda sig av en fullgörandegaranti eller en garanti om bästa vilja. Kommissionen har inte heller åberopat någon objektiv omständighet som skulle kunna bekräfta att kunderna till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag tenderar att inte kräva några fullgörandegarantier eller garantier om bästa vilja av detta företag eller att inte teckna sådana garantier hos en försäkringsgivare, när det föreligger en sådan garanti som den som är knuten till ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Slutligen finns det inget i motiveringen i det angripna beslutet som tyder på att kommissionen försökte att utröna huruvida kundernas uppfattning om IFPEN hade kunnat påverkas av dess omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag eller huruvida dessa kunder tolkade IFPEN:s nya ställning som en statlig garanti mot risken för insolvens.

116 Kommissionens påpekanden avseende den fördel som IFPEN påstås ha dragit av den garanti som följer av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag i sina relationer med kunderna samt definitionen av denna fördel som anges i skäl 236 i det angripna beslutet innehåller ännu allvarligare brister; dels gör de det inte möjligt att förstå vad den mer förmånliga behandling som IFPEN:s kunder, i egenskap av fordringsägare, skulle kunna komma att ge IFPEN på grund av denna garanti består i, dels ger de på grund av sin oklarhet och bristande konsekvens upphov till tvivel vad gäller fastställandet av vem som omfattas av denna garanti.

117 Det framgår nämligen av övervägandena i punkterna 86–89 ovan att den ekonomiska fördelen för det företag som omfattas av en sådan garanti som den nu aktuella garantin uppkommer särskilt i relationen mellan detta företag och dess fordringsägare, i förevarande fall dess kunder, och består i att dessa fordringsägare, vilka kan åberopa denna garanti om en prestation inte har fullgjorts, ger det aktuella företaget en mer förmånlig behandling, och på så sätt minskar företagets kostnader eller maximerar företagets intäkter.

118 Som har påpekats i punkterna 82 och 89 ovan, bygger vidare den metod som kommissionen valde i det angripna beslutet för att styrka den fördel som IFPEN drog av den aktuella garantin just på att fastslå vad denna mer förmånliga behandling bestod i.

119 I skäl 236 i det angripna beslutet anges dock endast att IFPEN, tack vare den aktuella garantin, kunde erbjuda sina kunder ”avsaknaden av betalning av en premie … motsvarande en fullgörandegaranti [eller åtminstone en garanti om bästa vilja]”, utan att det preciseras hur denna avsaknad av betalning av en premie kunde påverka relationen mellan IFPEN och dess kunder. Kommissionen har i synnerhet inte angett huruvida kunderna, på grund av denna garanti, drogs mer till denna institution än till andra forskningsinstitut eller huruvida de var villiga att betala högre priser för IFPEN:s tjänster, för att på så sätt ge uttryck för deras mer gynnsamma bedömning av IFPEN:s kreditrisk. Kommissionen har således underlåtit att definiera den fördel som IFPEN kunde åtnjuta i sina relationer med kunderna genom den aktuella garantin.

120 Vidare kan tribunalen inte annat än dela IFPEN:s villrådighet, vilken i ansökan har framhållit att resonemanget beträffande definitionen av den fördel som IFPEN påstås ha åtnjutit till följd av den aktuella garantin i dess relationer med kunderna är mycket oklart. Det är nämligen svårt att förstå vem – IFPEN:s kunder eller IFPEN själv – som enligt kommissionen skulle teckna fullgörandegarantin och vem som slutligen skulle dra fördel av de minskade kostnaderna till följd av att det inte ska betalas någon premie motsvarande denna garanti.

121 I skäl 221 i det angripna beslutet, vilket har återgetts i punkt 112 ovan, har kommissionen anfört att ”en kund som … vill åtnjuta samma skyddsnivå kommer att teckna en fullgörandegaranti … hos en finansiell mellanhand”, vilket tyder på att det är IFPEN:s kunder eller dess konkurrenters kunder som ska teckna fullgörandeförsäkringen och betala premien för detta.

122 Andra avsnitt i det angripna beslutet tyder däremot på att det är IFPEN som ska betala premien för fullgörandegarantin. I till exempel skäl 236 i det angripna beslutet, som har återgetts i punkt 113 ovan, angav kommissionen att ”[IFPEN har] åtnjutit en verklig ekonomisk fördel som består av avsaknaden av betalning av en premie … motsvarande en fullgörandegaranti [eller åtminstone en garanti om bästa vilja] som den … kunde ha erbjudit sina kunder”. På samma sätt påpekade kommissionen i skäl 246, vilket ingår i den del av beslutet som avser överföringen av IFPEN:s fördelar till dess privaträttsliga dotterbolag, att ”granskningen av [IFPEN:s] räkenskaper … [visar att] [e]ftersom premien motsvarande en fullgörandegaranti eller åtminstone en garanti om bästa vilja inte har betalats till staten har den inte heller kunnat tas ut [av IFPEN] i [den kostnadsbaserade ersättning som har krävts av dess dotterbolag för] de tjänster som [IFPEN har] tillhandahåll[it] dotterbolagen”.

123 Dessa avsnitt ska tolkas så, att kommissionen anser att forskningsinstitutens kunder, i en normal marknadssituation, tecknar fullgörandeförsäkringar eller försäkringar om bästa vilja för att skydda sig mot risken för att avtalet inte fullgörs, däribland av skäl som hänger samman med avtalspartens insolvens. Om de beslutar sig för att bli kunder hos IFPEN, behöver de dock inte längre teckna en sådan försäkring, eftersom IFPEN kan erbjuda dem en statlig garanti som kan tas i anspråk om ett avtal inte fullgörs på grund av insolvens. Eftersom IFPEN får sin garanti gratis, kan den även erbjuda sina kunder denna garanti gratis.

124 Den tolkning av det angripna beslutet som har föreslagits i punkt 123 ovan gör det förvisso möjligt att förena skäl 221 med skäl 236 i nämnda beslut, men den har vissa begränsningar. Även om kostnaden för premien för fullgörandegarantin normalt vilar på IFPEN:s kunder, ska den statliga garanti som IFPEN omfattas av snarare tolkas så, att den ger dessa kunder en fördel. Som sökandena påpekade vid förhandlingen medför nämligen i ett sådant fall den garanti som IFPEN omfattas av att dess kunder befrias från kostnaden för premien för den fullgörandegaranti som de normalt skulle ha betalat om den förstnämnda garantin inte förelåg. Vidare gör denna tolkning det inte möjligt att klarlägga innebörden av skäl 246 i det angripna beslutet, av vilket det framgår att IFPEN skulle ha betalat premien för fullgörandegarantin till staten.

125 För att bemöta IFPEN:s invändningar, gjorde kommissionen i svaromålet gällande att användningen av fullgörandegarantin utgjorde ett led i en indirekt åtgärd avseende priset för den underförstådda och obegränsade garanti som IFPEN omfattades av. I samband med detta saknar det betydelse huruvida fullgörandegarantin tecknades av säljaren eller av dess kund, eftersom det relevanta var priset för fullgörandegarantin. I allmänhet tecknas denna garanti av kunden och detta är det exempel som används i det angripna beslutet.

126 Dessa förklaringar, vilka endast kan prövas med förbehåll för fast rättspraxis enligt vilken ett beslut i sig ska vara tillräckligt och dess motivering inte ska följa av senare skriftliga eller muntliga förklaringar då beslutet i fråga utgör föremål för en talan vid unionsdomstolen (se dom av den

15 juni 2005, Corsica Ferries France/kommissionen, T-349/03, EU:T:2005:221, punkt 287 och där angiven rättspraxis), räcker inte för att klargöra motiveringen i det angripna beslutet, som IFPEN har påpekat är oklar.

127 Om det – såsom kommissionen har hävdat – var oväsentligt att avgöra vem som skulle stå för kostnaden för premien för fullgörandegarantin, eftersom det viktiga i dess argumentation var priset på denna fullgörandegaranti, ska det anses att det var storleken på den premie som kunde krävas av IFPEN på marknaden för en garanti som liknar den garanti som var knuten till IFPEN:s ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, som kommissionen försökte att visa i den del av det angripna beslutet som avser relationerna mellan IFPEN och dess kunder. Det är den omständigheten att denna premie inte ska betalas som utgör den fördel som IFPEN åtnjöt i relationerna med sina kunder.

128 Tolkad på detta sätt är motiveringen avseende fördelen i relationerna med kunderna oförenlig med den metod som kommissionen valde för att styrka förekomsten av fördelen för IFPEN, vilken har angetts i punkt 82 ovan. Det tillvägagångssätt som kommissionen har åberopat i sitt svaromål innebär nämligen inte att det ska fastställas vilket mer förmånligt beteende som IFPEN:s kunder, i egenskap av fordringsägare, skulle kunna ha gentemot IFPEN när den aktuella garantin föreligger. Detta tillvägagångssätt skiljer sig således helt från de tillvägagångssätt som användes för att fastställa den fördel som den aktuella garantin medförde för IFPEN i dess relationer med bank- och finansinstitut och med leverantörer. Det ska erinras om att kommissionen, vad beträffar bank- och finansinstituten, undersökte de lånevillkor som de hade beviljat eller erbjudit IFPEN. Därigenom kontrollerade kommissionen huruvida den aktuella garantin hade haft en verklig inverkan på institutens beteende gentemot IFPEN. Vad beträffar leverantörerna fastställde kommissionen till att börja med det mer förmånliga beteende som de skulle kunna ha gentemot IFPEN när den aktuella garantin föreligger. Kommissionen fastslog felaktigt (se punkt 106 ovan) att detta beteende bestod i en sänkning av priset på de produkter och tjänster som IFPEN tillhandahölls. Därefter försökte kommissionen att beräkna värdet på denna prissänkning, genom att använda factoring.

129 Tolkad på det sätt som anges i punkt 127 ovan, innebär motiveringen avseende fördelen i relationerna med kunderna även en felaktig rättstillämpning. Den tolkning som kommissionen har åberopat i svaromålet består nämligen huvudsakligen av ett aprioriskt konstaterande, enligt vilket den aktuella garantin med nödvändighet utgör statligt stöd enbart på grund av att den är gratis och det är därför inte nödvändigt att undersöka hur garantin inverkar på den relation som ligger till grund för denna, i förevarande fall relationen mellan IFPEN och en grupp fordringsägare som består av dess kunder. Såsom har angetts i punkt 84 ovan, är ett sådant konstaterande inte förenligt med själva arten av en garanti som, i egenskap av ett accessoriskt åtagande, inte kan bedömas utan beaktande av den skyldighet som den är knuten till. Vidare ska det påpekas att det följer av rättspraxis att statliga ingripanden i artikel 107.1 FEUF definieras med utgångspunkt i vilka verkningar de har. Det är således inte en statlig åtgärds form, orsaker eller syften, utan dess verkan, som avgör om den ska kvalificeras som statligt stöd enligt denna bestämmelse (se dom av den 19 mars 2013, Bouygues och Bouygues Télécom/kommissionen m.fl., C-399/10 P och C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkt 102 och där angiven rättspraxis). Härav följer att det ankommer på kommissionen, för att kunna kvalificera en statlig åtgärd som statligt stöd enligt denna bestämmelse, att undersöka vilka verkningar åtgärden kan komma att ha, i förevarande fall dess inverkan på relationerna mellan IFPEN och dess kunder. Genom det resonemang som förts i svaromålet har dock kommissionen försökt att befria sig helt från att undersöka verkningarna, om än potentiella, av den aktuella garantin.

130 Av det ovan anförda följer att kommissionens motivering i det angripna beslutet vad beträffar den fördel som IFPEN kunde åtnjuta genom den statliga garanti som följde av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag vad beträffar dess relationer med kunderna – bortsett från den brist som har påpekats i punkt 115 ovan – är svårbegriplig och osammanhängande. En sådan motivering uppfyller inte de krav som uppställs i artikel 296 FEUF. För att överensstämma med denna bestämmelse ska det nämligen av motiveringen klart och tydligt framgå hur den institution som har

antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att den behöriga domstolen ges möjlighet att utföra sin prövning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 oktober 2008, TV2/Danmark m.fl./kommissionen, T-309/04, T-317/04, T-329/04 och T-336/04, EU:T:2008:457, punkt 178 och där angiven rättspraxis). Motiveringen ska även vara logisk och särskilt inte innehålla motsägelser som kan hindra förståelsen av de skäl som ligger bakom den aktuella rättsakten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 juli 2008, Bertelsmann och Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 169, och dom av den 29 september 2011, Elf Aquitaine/kommissionen, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 151).

131 Tribunalen konstaterar följaktligen, vad beträffar styrkandet av att det föreligger en ekonomisk fördel för IFPEN som följer av den aktuella garantin i dess relationer med kunderna, att kommissionen varken fullgjorde sin bevisbörda, såsom den definieras i den rättspraxis som det har hänvisats till i punkt 71 ovan, eller sin motiveringsskyldighet, såsom den har tolkats i den rättspraxis som det har hänvisats till i punkt 130 ovan. Kommissionen gjorde följaktligen en felaktig bedömning när den, i skäl 236 i det angripna beslutet, slog fast att IFPEN tack vare den aktuella garantin åtnjöt en verklig ekonomisk fördel, som bestod av avsaknaden av betalning av en premie motsvarande en fullgörandegaranti eller åtminstone en garanti om bästa vilja som den kunde ha erbjudit sina kunder för forskningsverksamheten, inklusive dess dotterbolag Axens och Prosernat på deras exklusiva områden.

132 Härav följer att det saknas anledning att pröva de argument varigenom sökandena har bestritt att det är relevant att använda fullgörandegarantier eller garantier om bästa vilja för att bedöma storleken på den fördel som den aktuella garantin gav IFPEN i dess relationer med kunderna.

133 De argument som kommissionen har åberopat i sina inlagor vid tribunalen och som utvecklades vid förhandlingen kan inte kullkasta de slutsatser som dragits i punkterna 108 och 131 ovan.

134 Kommissionen har för det första hävdat att den, enligt punkt 99 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), för att styrka att det föreligger en fördel genom en statlig garanti som följer av ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, inte behöver visa de verkliga följder som garantin har haft. Eftersom denna fördel enligt ovannämnda dom kan presumeras föreligga, räcker det att kommissionen styrker att den statliga garantin föreligger för att det ska vara styrkt att fördelen föreligger.

135 Med stöd av bland annat domen av den 14 februari 1990, Frankrike/kommissionen (C-301/87, EU:C:1990:67), och domen av den 8 december 2011, France Télécom/kommissionen (C-81/10 P, EU:C:2011:811), har kommissionen vidare hävdat att det, för att styrka att det föreligger statligt stöd, räcker att åtgärden kan ge mottagaren en fördel, utan att det är nödvändigt att kontrollera att fördelen faktiskt föreligger eller hur omfattande den är. Kommissionen har tillagt att om så inte var fallet, skulle de medlemsstater som inte anmäler stöd gynnas jämfört med de medlemsstater som gör det.

136 Dessa argument kan inte godtas. Möjligheten att använda en presumtion som bevisning är nämligen avhängig av sannolikheten i de antaganden som presumtionen grundar sig på. I domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), slog domstolen fast att när ett lån som beviljats en låntagare av ett kreditinstitut garanteras av myndigheterna i en medlemsstat, erhåller låntagaren normalt sett en ekonomisk fördel, i den mån låntagarens finansiella kostnad är lägre än den kostnad som skulle ha uppkommit om låntagaren hade varit tvungen att anskaffa samma finansiering och samma garanti till marknadspris (dom av den 3 april 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 96). Domstolen erinrade även om att det i punkterna 1.2, 2.1 och 2.2 i tillkännagivandet om garantier uttryckligen angavs att en obegränsad statlig garanti som beviljades företag vars rättsliga form uteslöt konkurs eller andra insolvensförfaranden skapade en omedelbar fördel för företagen och skulle betraktas som ett statligt stöd, om låntagaren inte behövde betala en lämplig avgift i förhållande

till den risk som staten bar och gav låntagaren ”en möjlighet att få ett lån på finansiella villkor som [var] bättre än de som normalt [kunde] erhållas på finansmarknaderna” (dom av den 3 april 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 97). Det var mot bakgrund av dessa konstateranden som domstolen fann att det kunde presumeras att om det förelåg en underförstådd och obegränsad statlig garanti till förmån för ett företag som inte omfattades av de förfaranden för rekonstruktion och likvidation av företag som gäller i allmänhet, ledde det till en förbättring av företagets ekonomiska situation genom att de utgifter minskade som normalt sett belastade dess budget (dom av den 3 april 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 98).

137 Härav följer att den presumtion som uppställdes i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), vilar på två antaganden vars sannolikhet domstolen har erkänt, nämligen att förekomsten av en garanti som ställs av de offentliga myndigheterna i en medlemsstat har ett positivt inflytande på fordringsägarnas bedömning av kreditrisken hos den som omfattas av garantin, och att detta positiva inflytande yttrar sig i en minskning av kreditkostnaderna.

138 I förevarande fall har kommissionen, vad beträffar relationen mellan IFPEN och dess leverantörer, hävdat att det positiva inflytande som förekomsten av en garanti som ställs av de offentliga myndigheterna i en medlemsstat har på fordringsägarnas bedömning av kreditrisken hos den institution omfattas av garantin yttrar sig i en sänkning av de priser som leverantörerna erbjuder den aktuella institutionen.

139 Det är dock inte uppenbart att ett sådant antagande är sannolikt. När en prissänkning i näringslivet följer av relationen mellan en leverantör och en kund, är denna prissänkning knuten till ett flertal olika faktorer, bland annat volymen på de order som kunden har lagt (se punkterna 100 och 101 ovan), de betalningsfrister som leverantören har gett kunden eller avtalsförhållandets längd.

140 Eftersom kommissionen inte har gett några ytterligare förklaringar till detta i det angripna beslutet, kan tribunalen endast konstatera att antagandets bristande sannolikhet utgör hinder mot att den aktuella garantin kan anses ge IFPEN en ekonomisk fördel i form av en prissänkning som IFPEN beviljats av sina leverantörer eller att det för att styrka att det föreligger en sådan fördel räcker att kommissionen styrker att denna garanti föreligger.

141 Vad beträffar relationen mellan IFPEN och kunderna, ska det vidare påpekas att eftersom kommissionen i det angripna beslutet inte ens definierade den fördel som förekomsten av garantin innebar för IFPEN, är den presumtion som kommissionen avser att åberopa utan föremål i det avseendet.

142 Kommissionen kan under alla omständigheter inte åberopa den motbevisbara presumtion som domstolen uppställde i punkterna 98 och 99 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), för att styrka att fördelen föreligger i relationerna mellan, å ena sidan, IFPEN och, å andra sidan, leverantörerna och kunderna, eftersom denna presumtion endast gör det möjligt att fastställa att det föreligger en fördel i form av mer förmånliga finansieringsvillkor.

143 Den presumtion som uppställs i punkterna 98 och 99 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), ska nämligen ses mot bakgrund av de faktiska omständigheterna och motiveringen i La Poste-beslutet. Vidare kan presumtionen inte tolkas utan beaktande av domstolens överväganden i de punkter som föregår punkterna 98 och 99, särskilt övervägandena i punkterna 96 och 97 i nämnda dom. De överväganden som anges i punkterna 102–108 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), där domstolen bemöter Republiken Frankrikes argument, bekräftar slutligen även att denna presumtion har en begränsad räckvidd.

144 Vad först beträffar den faktiska bakgrunden och motiveringen i La Poste-beslutet, ska det särskilt erinras om att kommissionen ansåg att den selektiva fördel som La Poste åtnjöt på grund av den underförstådda och obegränsade statliga garantin, som följde av dess ställning som offentlig institution

av industriellt och kommersiellt slag, bestod i förmånligare finansieringsvillkor än vad La Poste hade fått på marknaden. Kommissionens slutsats i det avseendet grundade sig på ett konstaterande att finansieringsvillkor fastställs framför allt på grundval av kreditbetyg. Det framgick dock av ett antal analyser och metoder från kreditvärderingsinstitut att den aktuella garantin, eftersom den var en grundläggande del i det statliga stödet till La Poste, påverkade La Postes kreditbetyg positivt och, således, de finansieringsvillkor som bolaget kunde få (skälen 256–300 i La Poste-beslutet och dom av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 18)).

145 Det ska således konstateras att i La Poste-beslutet, till skillnad från det angripna beslutet, undersökte kommissionen förekomsten av en selektiv fördel endast vad beträffar mottagarens relationer med bank- och finansinstituten, och att den inte försökte att kontrollera huruvida en sådan fördel även förelåg vad beträffar relationerna med andra fordringsägare, särskilt leverantörerna och kunderna.

146 Det ska vidare framhållas att prövningen av huruvida det förelåg en selektiv fördel för La Poste var av empirisk karaktär. Kommissionens slutsatser avseende huruvida denna fördel förelåg grundade sig nämligen på en iakttagelse av kreditmarknadsaktörernas beteende som föranledde kommissionen att fastslå att det förelåg ett orsakssamband mellan, å ena sidan, den statliga garanti som följde av La Postes ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och, å andra sidan, bank- och finansinstitutens reaktion på det kreditbetyg som kreditvärderingsinstituten gav, vilken yttrade sig i att La Poste fick förmånligare finansieringsvillkor. Som framgår av punkterna 99–107 och 115–129 ovan är det uppenbart att det inte gjordes någon sådan empirisk prövning i det angripna beslutet vad beträffar IFPEN:s relationer med leverantörerna och kunderna.

147 I punkterna 106 och 107 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), slog domstolen visserligen fast att prövningen av kreditvärderingsinstitutens metoder endast hade ett bekräftande värde. Det ska dock understrykas att prövningen av dessa metoder var överflödig i förhållande till styrkandet genom en presumtion av att det förelåg en fördel som tidigare hade definierats korrekt. I förevarande fall är det själva definitionen av den fördel som IFPEN påstås ha åtnjutit i sina relationer med leverantörerna och kunderna som utgör ett problem, eftersom den, såvitt den föreligger, grundar sig på ett osammanhängande och rent hypotetiskt resonemang. Såsom framgår av punkterna 91 och 92 ovan kan däremot definitionen av den fördel som uppstod för IFPEN i dess relationer med bank- och finansinstituten inte kritiseras.

148 Vad därefter beträffar punkterna 96 och 97 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), vilka direkt föregår de punkter i vilka domstolen formulerade presumtionen om att det föreligger en selektiv fördel, påpekar tribunalen att dessa punkter innehåller hänvisningar dels till domen av den 8 december 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), dels till punkterna 1.2, 2.1 och 2.2 i tillkännagivandet om garantier.

149 I domen av den 8 december 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), vilken avkunnades i ett mål om förhandsavgörande från Hoge Raad der Nederlanden (Nederländernas högsta domstol), fastslog domstolen i huvudsak att de nationella domstolarna var behöriga att på grundval av artikel 108.3 FEUF ogiltigförklara en offentlig garanti i en situation där ett olagligt stöd hade genomförts genom denna garanti som hade ställts ut av en myndighet för att täcka ett lån som ett finansbolag beviljat ett företag som inte hade kunnat erhålla en sådan finansiering under normala marknadsvillkor.

150 Det ska påpekas att i det mål som gav upphov till domen av den 8 december 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), rådde det inte någon tvekan om att den garanti som den aktuella myndigheten hade ställt skulle kvalificeras som statligt stöd till låntagaren, eftersom det var utrett att låntagaren, då garantin ställdes, redan hade svårigheter, så att den inte hade kunnat få finansiering på kapitalmarknaden utan denna garanti (dom av den 8 december 2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, punkterna 39–42).

151 Det är just mot bakgrund av detta sammanhang som domstolens konstaterande i punkt 39 i domen av den 8 december 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), ska ses, där det anges att ”[n]är ett lån som beviljats en låntagare av ett kreditinstitut garanteras av myndigheterna i en medlemsstat, erhåller låntagaren normalt sett en ekonomisk fördel och uppbär således ett stöd i den mening som avses i artikel [107.1 FEUF], i den mån låntagarens finansiella kostnad är lägre än den kostnad som skulle ha uppkommit om låntagaren hade varit tvungen att anskaffa samma finansiering och samma garanti till marknadspris”. Domstolen har hänvisat till detta konstaterande i punkt 96 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

152 Den hänvisning till domen av den 8 december 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), som görs i punkt 96 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), begränsar följaktligen tillämpningen av den presumtion som uppställs i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), till att enbart avse relationer mellan det företag som omfattas av en statlig garanti, såsom en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, och de fordringsägare som tillhandahåller företaget lån, särskilt bank- och finansinstitut, och en fördel i form av mer förmånliga finansieringsvillkor.

153 Samma slutsats ska dras med avseende på domstolens hänvisning till tillkännagivandet om garantier.

154 I punkt 1.2 i tillkännagivandet om garantier anges följande:

”Garantier är i sin vanligaste form knutna till lån eller en annan finansiell förpliktelse som en låntagare avtalar med en långivare. Garantier kan beviljas som enskilda garantier eller inom ramen för garantiordningar.

Det kan dock finnas olika former av garantier, beroende på deras rättsliga grund, typ av transaktion som omfattas, deras varaktighet osv. Bland annat förekommer följande garantiformer:

…

— Obegränsade garantier i motsats till tids- och beloppsbegränsade garantier: Som stöd i form av garantier betraktar kommissionen också de förmånliga finansieringsvillkor som beviljas företag vars rättsliga form utesluter konkurs eller andra insolvensförfaranden eller innebär en uttrycklig statlig garanti eller att staten täcker förluster. Detsamma gäller när en stat förvärvar en andel i ett företag och accepterar obegränsat ansvar i stället för det sedvanliga begränsade ansvaret.

…”

155 I punkt 2.2 i tillkännagivandet om garantier, som avser stöd till låntagaren, anges följande:

”Vanligtvis är det låntagaren som är stödmottagare. Såsom anges i punkt 2.1 bör riskbärandet normalt sett ersättas i form av en lämplig avgift. Om låntagaren inte behöver betala en avgift, eller betalar en låg avgift, får denne en fördel. Jämfört med en situation utan garanti ger den statliga garantin låntagaren en möjlighet att få ett lån på finansiella villkor som är bättre än de som normalt kan erhållas på finansmarknaderna. Ofta kan låntagaren tack vare den statliga garantin få lägre räntesatser eller ställa en lägre säkerhet. Utan statlig garanti skulle låntagare i vissa fall inte kunna hitta ett finansinstitut som är redo att bevilja ett lån. …”

156 Tribunalen konstaterar att de två punkter i tillkännagivandet om garantier som domstolen valde som grund för presumtionen om att det föreligger en selektiv fördel, vilken uppställdes i punkterna 98 och 99 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), hänvisar till fördelen i form av förmånligare finansieringsvillkor, såsom en lägre räntesats eller mindre stränga krav på säkerhet, som ett företag som omfattas av en statlig garanti får på marknaden.

157 Hänvisningen till dessa två punkter i tillkännagivandet om garantier som domstolen gjorde i punkt 97 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), begränsar således även tillämpningen av den presumtion som uppställs i den domen till att endast omfatta relationerna mellan det företag som omfattas av en statlig garanti och de fordringsägare som beviljar företaget lån, särskilt bank- och finansinstituten.

158 Det ska vidare påpekas att domstolen även har hänvisat till punkt 2.1 i tillkännagivandet om garantier. Eftersom denna punkt rör frågan om överföring av statliga medel, påverkar den inte ovanstående överväganden. Under alla omständigheter kan det, mot bakgrund av övervägandena i punkt 84 ovan, inte utläsas av denna punkt att en obegränsad statlig garanti som följer av ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag kan anses ge en sådan institution en fördel enbart på grund av att den är gratis.

159 Slutligen bekräftar de påpekanden som domstolen gjorde för att bemöta Republiken Frankrikes argument, i synnerhet i punkt 104 i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), att den mindre omfattande bevisning som godtas av unionsdomstolen för att styrka att en underförstådd och obegränsad statlig garanti, som följer av ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, utgör en ekonomisk fördel är tillämplig på fallet med en låntagare som, på grund av garantin, får lägre räntesatser eller kan ställa en mindre säkerhet.

160 Av det ovan anförda följer att den presumtion som uppställs i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), endast kan tillämpas på relationer som innebär en finansieringsåtgärd, ett lån eller, i vidare mening, kredit som beviljas av en fordringsägare till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, särskilt relationerna mellan denna offentliga institution av industriellt och kommersiellt slag och bank- och finansinstituten.

161 Vid förhandlingen medgav kommissionen att fördelen i relationerna mellan en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och dess leverantörer skulle kunna anses vara utesluten om det visades att en sådan institution betalar sina leverantörer kontant, vilket inte har styrkts i IFPEN:s fall. Vidare framgår det av handlingarna i målet att kommissionen under det formella granskningsförfarandet försökte att utröna vilka villkor som i IFPEN:s fall gällde för betalningen av dess skulder till leverantörerna (se punkt 103 ovan). Det ska dock konstateras att motiveringen i det angripna beslutet inte innehåller någon hänvisning till ett resonemang rörande kredit som, i förekommande fall, skulle kunna göra det möjligt att överväga en tillämpning av den presumtion som uppställs i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), på relationerna mellan IFPEN och dess leverantörer.

162 Vidare har kommissionen, med stöd av bland annat domen av den 15 december 2005, Italien/kommissionen (C-66/02, EU:C:2005:768, punkterna 91 och 92), domen av den 6 september 2006, Portugal/kommissionen (C-88/03, EU:C:2006:511, punkt 91), domen av den 9 juni 2011, Comitato ”Venezia vuole vivere” m.fl./kommissionen (C-71/09 P, C-73/09 P och C-76/09 P, EU:C:2011:368, punkt 114), och domen av den 12 september 2007, Italien/kommissionen (T-239/04 och T-323/04, EU:T:2007:260, punkterna 142–144), hävdat att när den, såsom i förevarande fall, bedömer en stödordning, är den inte tvungen att styrka att fördelen faktiskt föreligger eller hur omfattande den är, utan den kan begränsa sig till att granska den ifrågavarande stödordningens allmänna särdrag för att kontrollera om denna ordning innehåller inslag av stöd.

163 IFPEN och Republiken Frankrike har hävdat att detta argument inte kan prövas, genom att göra gällande att den omtvistade garantin inte kvalificeras som en stödordning i det angripna beslutet.

164 Tribunalen konstaterar att kommissionen inte uttryckligen angav huruvida dess beslut avsåg ett individuellt stöd eller en stödordning. Det är emellertid inte nödvändigt att ta ställning till huruvida kommissionens argument kan prövas, eftersom kommissionen inte kan vinna framgång med argumentet.

165 Enligt artikel 1 d i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [108 FEUF] (EGT L 83, 1999, s. 1), vilken med verkan från och med den 14 oktober 2015 ersattes av rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 [FEUF] (EUT L 248, 2015, s. 9, och rättelse i EUT L 159, 2016, s. 23), definieras stödordning som dels varje rättsakt på grundval av vilket individuellt stöd kan beviljas företag som i rättsakten definieras på ett allmänt och abstrakt sätt, utan att några ytterligare genomförandeåtgärder krävs, dels varje rättsakt på grundval av vilken stöd, som inte är hänförbart till ett visst projekt, kan beviljas ett eller flera företag för obestämd tid eller med obestämt belopp. I artikel 1 e i samma förordning definieras individuellt stöd som stöd som inte beviljas på grundval av en stödordning samt anmälningspliktiga utbetalningar av stöd på grundval av en stödordning.

166 I förordning nr 659/1999 delas vidare individuellt stöd och stödordningar in i befintligt stöd och nytt stöd. Enligt artikel 1 b består befintligt stöd i huvudsak av stöd som redan har granskats av kommissionen eller som anses ha blivit föremål för en sådan granskning, eller stöd som infördes i unionens medlemsstater före deras anslutning till unionen och som fortfarande är tillämpliga efter anslutningen. Nytt stöd definieras negativt som allt stöd, det vill säga stödordningar och individuellt stöd, som inte är befintligt stöd, inbegripet ändringar av befintligt stöd.

167 Slutligen ska det påpekas att det i artikel 2.1 i förordning nr 659/1999 uppställs en principiell skyldighet att anmäla alla planer på att bevilja nytt stöd till kommissionen. Med ”anmälningspliktiga utbetalningar av” stöd enligt artikel 1 e i förordning nr 659/1999 (se punkt 165 ovan) avses således allt nytt stöd. Stöd som införs i strid med anmälningsskyldigheten anses utgöra olagligt stöd, som definieras i artikel 1 f i förordning nr 659/1999.

168 Mot bakgrund av dessa bestämmelser finner tribunalen att den garanti som är knuten till ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag ska kvalificeras som en stödordning i den mening som avses i den andra delen av artikel 1 d i förordning nr 659/1999, eftersom garantin kan anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

169 Den åtgärd som undersöktes i det angripna beslutet är dock inte den garanti som är knuten till ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag i allmänhet, utan omvandlingen av IFPEN till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, vilken medför att detta företag beviljas en statlig garanti som är knuten till denna ställning.

170 Vidare ger denna omvandling upphov till en ny faktisk situation, där IFPEN kommer att omfattas av en statlig garanti som är knuten till dess nya ställning och som kan ge IFPEN en fördel som kan komma att kvalificeras som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Denna nya situation omfattas av den anmälningsskyldighet som föreskrivs i artikel 2.1 i förordning nr 659/1999.

171 Bedömningen i punkterna 169 och 170 ovan överensstämmer med det angripna beslutet, särskilt skälen 256–259 i detta, där kommissionen angav att omvandlingen av IFPEN till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag utgjorde nytt stöd i den mening som avses i artikel 1 c i förordning nr 659/1999, vilket omfattades av anmälningsskyldigheten. Kommissionen fann även att de franska myndigheterna inte hade iakttagit denna skyldighet, eftersom ändringen av IFPEN:s ställning inte hade anmälts formellt till kommissionen, utan endast som av en händelse hade nämnts inom ramen för ett annat förfarande, och att IFPEN:s omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag därför utgjorde olagligt stöd.

172 Mot bakgrund av det ovan anförda finner tribunalen att eftersom IFPEN:s omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag kan kvalificeras som statligt stöd, utgör den en anmälningspliktig utbetalning av stöd på grundval av en stödordning, det vill säga individuellt stöd i den mening som avses i artikel 1 e i förordning nr 659/1999.

173 Det var därför felaktigt av kommissionen att i svaromålet kvalificera denna åtgärd som en stödordning. Likaså saknar kommissionen fog för att, på grundval av den rättspraxis som har åberopats i punkt 162 ovan avseende de allmänna stödordningar som avses i den första delen av artikel 1 d i förordning nr 659/1999, hävda att den – eftersom IFPEN:s omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag utgör en ordning – för att kunna kvalificera omvandlingen som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF inte är tvungen att styrka att den fördel som IFPEN åtnjuter genom den garanti som är knuten till ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag faktiskt föreligger eller hur omfattande den är, utan den kan nöja sig med att granska garantins allmänna särdrag.

174 Kommissionen har även, genom att framhålla att det är nödvändigt att göra åtskillnad mellan styrkandet av att det föreligger en fördel och beräkningen av denna fördel, hävdat att den, i det angripna beslutet, gjorde en uppskattning av ”marknadsvärdet” på den garanti som IFPEN beviljades, inte för att visa att det förelåg en fördel, vilket redan var styrkt, utan för att försöka kvantifiera denna fördel i syfte att bedöma huruvida den var förenlig med den inre marknaden. Det tillvägagångssätt som tillämpades i det angripna beslutet bestod således i att så exakt som möjligt mäta de följder som den aktuella statliga garantin redan hade haft både på kapitalmarknaderna och i relationerna med IFPEN:s övriga fordringsägare, genom att göra en uppskattning av en ”kostnad för att täcka motsvarande risk”, som motsvarar kostnaden för att täcka risken för att en låntagare inte betalar.

175 Vid förhandlingen hävdade kommissionen att den gjorde denna uppskattning på grundval av tillgängliga jämförelseverktyg, såsom – vad beträffar IFPEN:s relationer med leverantörerna – factoringavtal och, vad beträffar relationerna med kunderna, användandet av en fullgörandegaranti, i syfte att kunna fastställa huruvida den aktuella garantin var förenlig med den inre marknaden. Kommissionen uppgav att den, då det var fråga om en obegränsad garanti vars värde inte kunde mätas, inte hade något annat val än att kvalificera denna garanti som oförenligt stöd.

176 Tribunalen påpekar att kommissionen inte har preciserat vad den menar med den ”fördel [som] redan var styrkt” och ”de följder som den aktuella statliga garantin redan hade haft”. Det tycks emellertid vara fråga om en annan fördel än den som konstaterades föreligga i skälen 214 och 236 i det angripna beslutet. Genom sitt argument tycks således kommissionen hävda att den fördel som IFPEN åtnjöt på grund av den garanti som följde av dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag berodde just på att denna garanti var gratis och att den genom att uppskatta garantins ”marknadsvärde” försökte att fastställa storleken på den premie som IFPEN borde ha betalat till staten.

177 Detta argument kan inte godtas, eftersom det motsägs av själva lydelsen i det angripna beslutet, särskilt skälen 214 och 236 i beslutet, där kommissionen har definierat den verkliga ekonomiska fördel som IFPEN påstås ha åtnjutit i relationerna med sina leverantörer och kunder.

178 För övrigt framgår det av skälen 192, 193 och 194 i det angripna beslutet att kommissionen – i motsats till vad den har hävdat i svaromålet – i det angripna beslutet, särskilt i kapitel 7.1.4 med rubriken ”Förekomsten av en selektiv fördel för koncernen [IFPEN]”, faktiskt försökte att styrka och beräkna den fördel som uppkommit för IFPEN i relationerna med dess fordringsägare, i förevarande fall bank- och finansinstituten, dess leverantörer och kunder, vilka skulle kunna åberopa den statliga garantin vid underlåtenhet att fullgöra förpliktelser, och inte att uppskatta marknadsvärdet på den garanti som IFPEN beviljades gratis eller storleken på den premie som den borde ha betalat till staten för denna garanti. Det argument som kommissionen har anfört i sina inlagor vid tribunalen, vilket inte

överensstämmer med motiveringen i det angripna beslutet, har således endast ökat förvirringen kring den metod som kommissionen valde för att visa att det förelåg en ekonomisk fördel som IFPEN kunde åtnjutna genom den aktuella garantin.

179 Vidare framgår det av punkt 129 ovan att detta argument även utgör en felaktig rättstillämpning, eftersom det grundar sig på konstaterandet att den aktuella garantin med nödvändighet utgör statligt stöd enbart på grund av att den är gratis och att det därför inte är nödvändigt att undersöka hur garantin inverkar på de relationer som ligger till grund för denna.

180 Tribunalen anser inte heller att det argument som kommissionen anförde under förhandlingen är övertygande, eftersom det huvudsakligen består av ett konstaterande som är uppenbart felaktigt, nämligen att kommissionen skulle kunna ta ställning till huruvida en åtgärd är förenlig med den inre marknaden även innan den har visat att den utgör stöd.

181 Av det ovan anförda följer att kommissionen, vad beträffar huruvida det förelåg en fördel som IFPEN hade kunnat åtnjuta genom den aktuella garantin i dess relationer med leverantörerna, inte fullgjorde sin bevisbörda, såsom den definieras i den rättspraxis som det har hänvisats till i punkt 71 ovan. Vad beträffar huruvida det förelåg en sådan fördel i relationerna mellan IFPEN och dess kunder, fullgjorde kommissionen varken sin bevisbörda eller sin motiveringsskyldighet, såsom den har tolkats i den rättspraxis som det har hänvisats till i punkt 130 ovan.

Fördelen vad beträffar IFPEN:s relationer med bank- och finansinstituten

182 Det har redan påpekats i punkt 79 ovan att kommissionen, vad beträffar relationerna med bank- och finansinstituten, drog slutsatsen att IFPEN under perioden 2006–2010 inte hade dragit någon verklig ekonomisk fördel av sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Med andra ord ansåg kommissionen att den potentiella fördel som företaget kunde ha fått av den obegränsade garantin i form av låneräntor som var mer förmånliga än marknadsvillkoren inte blev verklighet under den berörda perioden (skäl 199 i det angripna beslutet).

183 Enligt kommissionen gällde dock denna slutsats endast för det förflutna eftersom kommissionen inte kunde göra antaganden om marknadsoperatörernas kommande agerande eller om hur deras uppfattning om den statliga garantins inverkan på IFPEN:s kreditrisk skulle komma att förändras. Detta var skälet till att kommissionen ålade Republiken Frankrike en skyldighet att, inom ramen för de årliga rapporterna, översända uppgifter till den om IFPEN:s skuldnivåer och skuldvillkor och styrka att dessa villkor överensstämde med marknadsvillkoren (skäl 200 i det angripna beslutet).

184 Vid förhandlingen gjorde kommissionen gällande att möjligheten att den aktuella garantin gav upphov till en fördel i relationerna mellan IFPEN och de institutionella fordringsägarna följde av en artikel i IFPEN:s stadgar, som tillät att den tog lån. Eftersom denna artikel fortfarande fanns kvar i IFPEN:s stadgar när det angripna beslutet antogs, kunde det inte uteslutas att en fördel skulle uppstå i framtiden.

185 Inom ramen för den tredje grundens första del i mål T-479/11, har Republiken Frankrike bestritt att det i framtiden kan uppkomma en fördel för IFPEN, som har sitt ursprung i den statliga garantin. Republiken Frankrike anser följaktligen att skyldigheten att översända uppgifter till kommissionen om IFPEN:s skuldnivåer och skuldvillkor inte är motiverad.

186 Vid förhandlingen gjorde sökandena även gällande att enligt gällande lagstiftning, det vill säga artikel 12 i loi no 2010/1645, du 28 décembre 2010, de programmation des finances publiques pour les années 2011 à 2014 (lag nr 2010/1645 av den 28 december 2010 om planering av de offentliga finanserna för åren 2011–2014) (JORF av den 29 december 2010, s. 22868), får IFPEN inte ta lån hos

ett kreditinstitut med en löptid på mer än tolv månader. Kommissionen har invänt att detta argument inte kan prövas, genom att hävda att de franska myndigheterna inte åberopade denna lagtext under det formella granskningsförfarandet.

187 Det är ostridigt parterna emellan att kommissionen i förevarande fall, vad beträffar relationerna mellan IFPEN och de bank- och finansinstitut som ger den lån, kan åberopa den motbevisbara presumtion som uppställs i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkterna 98 och 99), enligt vilken den underförstådda och obegränsade statliga garanti som följer av ställningen som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag leder till en förbättring av det mottagande företagets ekonomiska situation genom att de utgifter minskar som normalt sett belastar dess budget.

188 Vidare är det fastställt att den motbevisbara presumtion som avses i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), har kullkastats vad beträffar IFPEN.

189 I det angripna beslutet konstaterade nämligen kommissionen att IFPEN, från dess omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag i juli 2006 och fram till slutet av den period som undersöktes i det angripna beslutet, det vill säga utgången av år 2010, inte hade dragit någon verklig ekonomisk fördel av sin ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, i form av mer förmånliga finansieringsvillkor som bank- och finansinstituten skulle ha beviljat den. I det avseendet slog kommissionen fast att när det gäller löptider på mer än ett år hade IFPEN inte använt sig av lån hos kreditinstitut sedan ändringen av dess juridiska ställning och fram till utgången av år 2009. För år 2009 konstaterade kommissionen bara ett enda lån med en löptid på mindre än ett år, för ett försumbart belopp och till en ränta som var högre än räntan för ett jämförbart lån som IFPEN tog år 2005, det vill säga vid den tidpunkt då den ännu inte omfattades av den statliga garantin. När det gäller år 2010, konstaterade kommissionen att IFPEN hade mottagit fyra förslag på kreditlinjer, och villkoren för dessa var likvärdiga med dem som IFPEN förhandlade fram innan dess ställning ändrades år 2006 (skälen 196–198).

190 Det framgår således av kommissionens granskning att omvandlingen av IFPEN till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag inte hade haft någon inverkan på dess relationer med bank- och finansinstituten under den period som granskningen avsåg.

191 Eftersom den underförstådda och obegränsade statliga garanti som följer av IFPEN:s ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag inte gav detta företag en exklusiv fördel inom ramen för relationerna mellan IFPEN och bank- och finansinstituten under perioden 2006–2010, kan denna garanti inte kvalificeras som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

192 Eftersom det inte kan fastslås att det föreligger statligt stöd, finns det inte något som motiverar att Republiken Frankrike åläggs en skyldighet att översända uppgifter till kommissionen om IFPEN:s skuldnivåer och skuldvillkor eller att styrka att dessa villkor överensstämmer med marknadsvillkoren.

193 När det gäller frågan huruvida kommissionen kan åberopa den motbevisbara presumtion som avses i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), för att slå fast att den aktuella garantin utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF till förmån för IFPEN, genom att den kan ge företaget en fördel i framtiden, vilket skulle motivera att Republiken Frankrike ålades en skyldighet att översända uppgifter till kommissionen om IFPEN:s skuldnivåer och skuldvillkor och att styrka att dessa villkor överensstämmer med marknadsvillkoren, anser tribunalen att när en motbevisbar presumtion, såsom den presumtion som uppställs i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), väl har kullkastats, kan den inte åberopas på nytt utan att det har skett en väsentlig förändring av de omständigheter under vilka den kullkastades.

194 I förevarande fall framgår det av handlingarna i målet att kommissionen anser att möjligheten att den aktuella garantin gav upphov till en fördel för IFPEN följde av att denna institution kunde vända sig till kreditmarknaden och ta upp lån för att finansiera sin verksamhet. Det är denna möjlighet att skuldsätta sig som skulle motivera tillämpningen av presumtionen om att det föreligger en fördel.

195 En grundlig granskning av de lånevillkor som IFPEN ingick eller blev erbjuden visar dock att under den period som granskningen omfattar var institutionens skuldsättning nästan obefintlig, eftersom den endast tog ett enda lån med en kort löptid och för ett försumbart belopp. Såsom framgår av skälen 197 och 198 i det angripna beslutet avspeglade dessutom såväl villkoren för detta lån som villkoren för de kreditlinjer som IFPEN erbjöds marknadsvillkoren, vilket visar att dess omvandling till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag inte hade någon inverkan på dess relationer med bank- och finansinstituten. Under dessa omständigheter kan kommissionen inte åberopa enbart den omständigheten att stadgarna ger IFPEN möjlighet att skuldsätta sig, för att slå fast att den framtida fördelen för IFPEN kan styrkas med hjälp av presumtionen.

196 Det är inte nödvändigt att ta ställning till huruvida det argument som sökandena åberopade vid förhandlingen, vilket avser det lagstadgade förbudet för IFPEN att skuldsätta sig, kan prövas. Av det ovan anförda följer nämligen att kommissionen åsidosatte artikel 107.1 FEUF, genom att ålägga Republiken Frankrike en skyldighet att översända uppgifter till kommissionen om IFPEN:s skuldnivåer och skuldvillkor eller att styrka att dessa villkor överensstämde med marknadsvillkoren.

197 Det följer av samtliga överväganden som angetts ovan att kommissionen, i det angripna beslutet, inte lyckades styrka att det förelåg en fördel som IFPEN hade kunnat åtnjuta genom den statliga garanti som var knuten till dess ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Vad beträffar IFPEN:s relationer med bank- och finansinstituten, uteslöt kommissionen uttryckligen att det förelåg en verklig fördel under perioden från omvandlingen av detta företag till en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag och fram till år 2010, och under omständigheterna i målet kan kommissionen inte åberopa den presumtion som domstolen uppställde i domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), för att styrka att denna fördel kommer att föreligga i framtiden. Vad beträffar relationerna mellan IFPEN och leverantörerna och kunderna, framgår det av övervägandena i punkterna 95–131 ovan att den aktuella garantin inte kan ge IFPEN den fördel som kommissionen definierade i skälen 214 och 236 i det angripna beslutet.

198 Härav följer att talan ska bifallas såvitt avser den andra grundens första del och den fjärde grunden i mål T-157/12, och såvitt avser den första grundens andra del och den tredje grundens första del i mål T-479/11, i den mån de avser frågan huruvida det föreligger en fördel för IFPEN på grund av den aktuella garantin. Tribunalen finner att kommissionen felaktigt kvalificerade denna garanti som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Det är i det sammanhanget inte nödvändigt att pröva de övriga grunder och argument som sökandena har åberopat.

Omfattningen av ogiltigförklaringen

199 Det följer av den slutsats som har dragits i punkt 198 ovan att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras. Eftersom artikeldelen i det angripna beslutet är komplex, ska dock omfattningen av denna ogiltigförklaring undersökas.

200 I artikel 1.1 i det angripna beslutet konstaterade kommissionen först att den ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag som IFPEN hade beviljats utgjorde en obegränsad offentlig garanti för hela dess verksamhet. I artikel 1.2 i det angripna beslutet slog kommissionen därefter fast, genom att dra slutsatserna av sina påpekanden i skäl 190 i det angripna beslutet, att garantins täckning av IFPEN:s icke-ekonomiska verksamhet inte utgjorde ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

201 De övriga bestämmelserna i det angripna beslutets artikeldel syftar slutligen på kommissionens slutsatser om den aktuella garantins täckning av IFPEN:s ekonomiska verksamhet, det vill säga dels tekniköverföring på de exklusiva verksamhetsområdena för dess dotterbolag Axens, Prosernat och Beicip-Franlab, dels IFPEN:s tillhandahållande av kontraktsforskning och andra tjänster för tredje mans och för dotterbolagens räkning. Kommissionen fann att den aktuella garantins täckning av denna verksamhet utgjorde ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF (artikel 1.4 och 1.5 i det angripna beslutet), med undantag av den verksamhet för tekniköverföring som bedrevs på grundval av det avtal som ingåtts mellan IFPEN och Beicip-Franlab (artikel 1.3 i det angripna beslutet). Det framgår av motiveringen i det angripna beslutet, särskilt av skälen 243, 247 och 250, att detta undantag i huvudsak beror på att arten av de relationer som förelåg mellan IFPEN och Beicip-Franlab utgjorde hinder för en eventuell överföring till detta dotterbolag av den fördel som IFPEN påstods åtnjuta genom den aktuella garantin.

202 Vad beträffar de verksamheter avseende vilka kommissionen konstaterade att det förelåg statligt stöd, räknas det i artiklarna 4–12 i det angripna beslutet upp en rad villkor som Republiken Frankrike och IFPEN måste uppfylla för att det statliga stödet ska kunna anses vara förenligt med den inre marknaden. Vad beträffar den verksamhet för tekniköverföring som bedrevs på grundval av avtalet mellan IFPEN och Beicip-Franlab, åläggs Republiken Frankrike i artikel 2 i det angripna beslutet att anmäla ändringar av avtalet till kommissionen, med förbehåll för om ändringarna utesluter att det föreligger ett statligt stöd.

203 I ansökningarna har IFPEN och Republiken Frankrike yrkat att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras i sin helhet.

204 I sökandenas skrivelser av den 5 maj 2014, vilka har nämnts ovan i punkt 36 och i vilka de tog till ställning till frågan vilka konsekvenser domen av den 3 april 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), borde få, frånföll dock sökandena grunderna avseende huruvida det finns en underförstådd och obegränsad statlig garanti som följer av begreppet offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag (se punkterna 36 och 54 ovan).

205 De grunder som sökandena har åberopat i sina ansökningar syftar dessutom endast till att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras, för det första, i den mån som det däri slås fast att den aktuella garantins täckning av IFPEN:s ekonomiska verksamhet utgör ett statligt stöd, ett stöd som även överfördes till IFPEN:s dotterbolag, och, för det andra, i den mån Republiken Frankrike och IFPEN som en konsekvens av detta konstaterande åläggs olika anmälningsskyldigheter (se punkterna 43, 45 och 48–51 ovan).

206 Mot bakgrund av det ovan anförda och utgången av prövningen av talan i förevarande mål, finner tribunalen att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras, i den mån som den garanti som följer av IFPEN:s ställning som offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag i nämnda beslut kvalificerades som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF och i den mån som konsekvenserna av denna kvalificering fastställs däri. Talan ska ogillas i övrigt.

Rättegångskostnader

207 Enligt artikel 134.1 i tribunalens rättegångsregler ska tappande rättegångsdeltagare förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Om rättegångsdeltagarna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, ska vardera deltagaren enligt artikel 134.3 i rättegångsreglerna bära sina rättegångskostnader. Tribunalen får emellertid besluta att en rättegångsdeltagare – förutom att bära sina rättegångskostnader – delvis ska ersätta en annan deltagares rättegångskostnader, om det framstår som skäligt med hänsyn till omständigheterna i målet.

208 I förevarande mål har både sökandena och kommissionen delvis tappat målet, eftersom tribunalen delvis ogiltigförklarar det angripna beslutet och ogillar talan i övrigt. Tribunalen beslutar därför att kommissionen ska bära två tredjedelar av sina rättegångskostnader i vart och ett av målen och ersätta två tredjedelar av rättegångskostnaderna för vardera sökande i de båda förenade målen. Republiken Frankrike ska bära en tredjedel av sina rättegångskostnader och ersätta en tredjedel av kommissionens rättegångskostnader i mål T-479/11. Likaså ska IFPEN bära en tredjedel av sina rättegångskostnader och ersätta en tredjedel av kommissionens rättegångskostnader i mål T-157/12.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen)

följande:

1) Artiklarna 1.3–1.5 och 2–12 i kommissionens beslut 2012/26/EU av den 29 juni 2011 om det statliga stöd C 35/08 (f.d. NN 11/08) som Frankrike har genomfört till förmån för den offentliga institutionen Institut Français du Pétrole (IFP) ogiltigförklaras.

2) Talan i båda målen ogillas i övrigt.

3) Europeiska kommissionen ska bära två tredjedelar av sina rättegångskostnader i målen T-479/11 och T-157/12 samt ersätta två tredjedelar av de rättegångskostnader som uppkommit för Republiken Frankrike och IFP Énergies nouvelles.

4) Republiken Frankrike ska bära en tredjedel av sina rättegångskostnader och ersätta en tredjedel av kommissionens rättegångskostnader i mål T-479/11.

5) IFP Énergies nouvelles ska bära en tredjedel av sina rättegångskostnader och ersätta en tredjedel av kommissionens rättegångskostnader i mål T-157/12.

Gratsias Kancheva Wetter

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 26 maj 2016.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten 2

Förfarandet och parternas yrkanden 7

Rättslig bedömning 9

De grunder som avser åsidosättande av artikel 107.1 FEUF och huruvida det föreligger en fördel för IFPEN och beräkningen av denna fördel 10

Fördelen vad beträffar relationerna mellan IFPEN och dess leverantörer och kunder 11

Fördelen vad beträffar IFPEN:s relationer med bank- och finansinstituten 30

Omfattningen av ogiltigförklaringen 32

Rättegångskostnader 33